

308423

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 6 వ తేది శనివారము

ఆనందవామసంవత్సర శాల్వానబహుళపంచమి.

No. 310

సంచిక 3౧౦

హోమోనియములు

నేర్పించు గ్రంథములు.

శ్రుతివైఖ్యలు మొదలైనవి.

హోమోనియములు.

4 స్థాపులు, 6 ఆక్షరాలు కల రాధారణం మొదలైనవి 25-0-0

వెలచేయు మంచి హోమోనియములను శాస్త్రీ శోభాలవరకు 17-8-0 ల వంతున అమ్ముచున్నాము. తృప్తికరములు కానివి 10% జులూపల వాపసు చేయవచ్చును. శ్రుతివైఖ్య 18 వెల రు 7-0-0 మాత్రమే.

గాంధర్వ కల్పవల్లి. ఈగ్రంథమునందు, కృతులు జాక శీల, పాశ్చిపాటలు, గోహర్ జాక పాటలు, పెద్ద ఆమ్మతో 880 పుటలుగల గ్జజాకాశిరమలపైస్థగర సాంకేతికములతో కూర్చు బడియున్నవి. వీటినిన్నిటిని ఎవరికైనను గురువులేకనే స్వయముగా హోమోనియమైన వాయించనేరవును. అనేక యోగ్యతాపూరిత లందినది వెల రు 2-0-0 లు మాత్రమే.

మద్రాసు స్టాంపుసప్లయింగ్ ఏజెంసీ
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయమును తగ్గింపును.

శ్రేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన భిన్నకలపయే. అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. శయ్యలు, మాడర్ల గృహమునకు కావలసిన రంగూను లేకు కలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములవరకు పనికివచ్చు ఆన్నిరకములు; కమ్మలు, వానములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమామలు, చవుకగా వొరకును.

ఆర్. యా. ఆర్. బటన్సు.

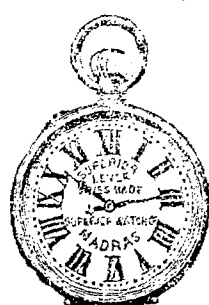
స్టీలుమామక పటకలు. రీపరుబద్దలు మొదలుగాగల వన్ని మరియితర మార్పుకల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె తక్కువ. పెనవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకాలు విజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీర్యము; రయిలునాడ్ లు తక్కువ. కాకలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్లు కల్పనస్తవలు, కాకినాడ.

సుఫీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేవులమీద మాకంటెనే పేరు ఎట్లనిపిరా తో వాడింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందపై పలకీ మును, దెన్యుల్స్ అను గ్లాసు కోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమూత లో భాగమున గ్యారంటీ పీటీ అతి కించి యుండును. సీమ నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కుచు ఒకరోక్కరును తీయమిరను తలంపుతో తక్కువ వెలనుండి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిడియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును ఇదివల కనేక గడియారములు అర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నుండి యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మా పట్టణమున కనేకులు కొని వంకసించిరినన, తలుమాట లెందుకు?

సుఫీరియర్ వాచ్ కంటెని, పోస్టువాక్సు నెం167, మద్రాస్

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంథ వైశ్యసేవ, ప్రాచీనపీఠిది, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ఫీరారాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమిమాంస, రంగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములుగు పూర్వమునలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క విపుల లోకము సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాను, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యాపారములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల వైశ్యబలము, సౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 మర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 సానారాజ్యముల వైశ్యముల ఫిరింగుల పటములు; 7 రాశాల సేనాధ్యక్షుల ముహూల సౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధవిదేశముల యుద్ధసాచగుల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రమరింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ నుంచినను. పెద్దయాత్యతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర మసాగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయనలచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంచిత చందాదారులకు	వెల	0	6	0
" అధిసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంచిత దినపత్రిక కిరూసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు చేయగ నినూలుచేయవలెను.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడవలగోరువా రివ్వగోరుండియును (చందాదారులు కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుద్ధితము. ఆరస్యమైన యా శాభంగము కలగ నవచ్చును. దిన పాఠపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులునుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తింబు శ్రేణివిధి, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

[చరిత్ర కావ్యము.]

వ్యాసునాన్ని విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేమయముల నెట్టి పరిణామముల పొందినది? మనుషులనితి మొదలు నెట్లుండే? కులభేదములేకలిగే? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పునొందె? ఆచార్యకవరము లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ జర్జితములు. ఇక్కాలపునాదు. బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ సీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపఱచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథములై మంచియల్లి పాఠము నివ్వయున్నారు. తెలివిగుల నులభము. మంచికాగితములై ముద్రింపబడి నిండు క్యాలిలో లైందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణల వేతే. కలయువారి చిరునామాడ వ్రాయవచ్చును.

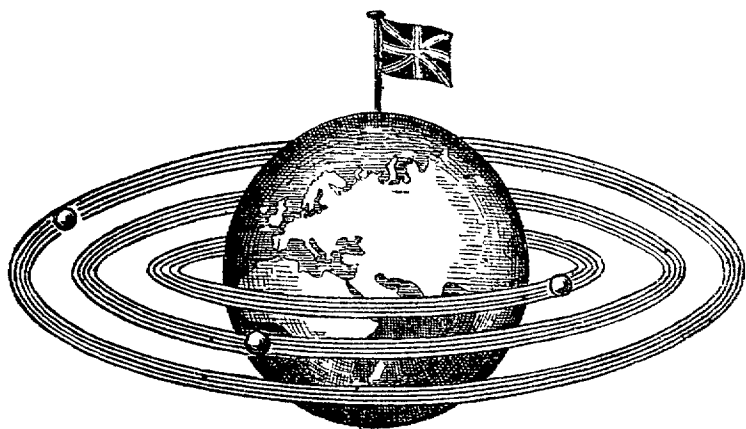
(4-12-14) జనమంచి శ్రీమాదిత్యర్క, తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ మోస్కూలు, కడప.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబుద్ధు ననువుకును, వాటిని బాగుచేయ గలగు కరివీరుని నివ్వకును మోటారుబుద్ధు, ఎట్లునడుచు శో యోధాగములు యేయేపములు చేయునో అవి ఇదిహాయి నపుడు, స్వల్పముగాచేయి 5 కేరులును యా యంతయులనెల్ల ఆభ్యాస్యభ్యాసముగా ఈపాఠశాలలో నేర్పించబడును. ఇది తెలుగునామములో నేర్పించి చిన్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి తనియెను. యందులకు ఫీసు 40 రూపా లులు కట్టవలెను. మాస్చి వెల 5 వ తేదీలోగా భాగ్యము లు పంపుతూ 10 రూపాలులు అధ్యాప్తు పంపివారికిమాత్రము ఒకచోటు వారికిగలదు. ఈగ్రంథ నుదహరించువారికి వ్రాసి కొనడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
Gally & Co, 149, Broadway, Madras.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనమోర సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండముం దెల్లను, అల్ల కల్లోలము చేసి రక్తప్రవాహముననే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వినబడియుండు ఆతిథ్యంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచినట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వ ర తే యు దు! స్వల్ప మే ప్ర తు లు!!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్మడనను జూచియుందురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుందురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిడ్నీయును నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాల్కొగ్గికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆఫ్రికా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుందురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

షరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికణ్ణుల జట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు పంపెదము. చేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబనవ కంపెని మద్రాసు.

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు

[స్వామయ్య: తయ్యాగారు.]

ముద్దాయిని జామీనుమీద వదలుట.

ఒకానొక దోడికి దొంగతనము సంభవించున చార్జికాబడిన పిచ్చుక్కణిరాతక్ మున్నగు పదునొకండుగరుకు తంబా పూరు సెషన్స్ జడ్జిగారు చెలి 8 ఏండ్లు కఠినఖయితు విధించిరి. ఈతీర్పుమీద రాతక్ అప్పీలుచేసెను. స్వామయ్యగారిగా రాయప్పిలు నంగీకరించి ముద్దాయిని జామీనుమీద వదలుట కనుజ్జ నొసగిరి.

[స్వామయ్య: జేక్వెల్ గారు]

కచ్చాలీశ్వరాలయము.

వెనుక ఈదేవాలయపుధర్మకర్తలుగనుండిన టి. వెంకటాచలం పెట్టి అదిగాలముగ్గురు దేవస్థానపుసామంతులకు విష్ణురత్నముగ వదునయించి యాచైకమును అపహరించినయొ, కాబట్టి, ఆ సామంతులను విడిపించి, వానిని దేవస్థానమున కిచ్చునట్లు చేయవలయుననియు కోరుచు ఆచోవెలయొక్క ఇప్పటి ధర్మకర్తలగు పి. తోశింగ్ పెట్టిగా రాదిగాలవారు తెచ్చినదావా విచారణలో ఆసామంతుల దేవస్థానపు సామంతుల ఋజు వేర్పడిన కారణముతో స్వామయ్యగారిగా రాదావాను త్రోసివేసిరి.

[స్వామయ్యగారు: స్పెక్టరు, ట్రాటర్ గారు.]

తెలుపువేటంటు అప్పీలు.

పార్వతీపురం మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారించబడిన యొకదావాలో ముద్దయి, డ్రిమిస్కో కోర్టు కోడు 488-వ సెక్షన్ క్రింద, తనభార్యకు నెలకు నాలుగు రూపాయలు జీవనాంశము నివ్వవలసియు మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పిరి. హైకోర్టు రివిజన్ పిటిషన్ విచారణలో స్వామయ్యగారి ఎయిలింగుగారు ఆ తీర్పును స్థిరపరచిరి. ఈతీర్పుమీద తెలుగుపేటంటుఅప్పీలు పెట్టుకొనబడగా, తొలుత క్రిందికోర్టులో డ్రిమిస్కో దావాగా విచారించబడిన వ్యాజ్యవిషయమున తెలుగుపేటంటు 15-వ క్లాజునుసరించి అప్పీలులేదనువాదముతో స్వామయ్యగారు అప్పీలును త్రోసివేసిరి.

[స్వామయ్యగారు: స్పెక్టరు, ట్రాటర్ గారు.]

ఖాని కేసు అప్పీలు

గోదావరిజిల్లాలో నచ్చటచ్చట సంతలకు వెళ్లి వ్యాపారముచేయు వెంకటరత్న మను కోమటి గడచిన జూలై నెల 15 తేదీ చింతలపల్లి సంతకు వెళ్లియుండగా నాతనివద్ద నుండిన వెకమును అపహరించునిమిత్త మాతనిని చంపినందులకై చార్జి చేయబడిన కాటేరు మల్లయ్య అదిగాల ఆధురలో మొదటి ముగ్గురు ముద్దయిలకు యావజీవ ద్వీపాంతరవాసశిక్షయు, ఆతరువానికి ఐదేండ్లు కఠినశిక్షయు విధించి, తక్కిన యిద్దరిని వదలివెట్టిరి. హైకోర్టు అప్పీలులో రెండవ ఆడవ ముద్దయిల శిక్ష రద్దుకాబడి మూడవవానిశిక్ష ఉరిశిక్షకు పొడిగింపబడెను.

[స్వామయ్యగారు: కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు]

జీవనాంశమును తగ్గించుటకు దావా

తన సవతికిల్లి యగు రుక్మిణీభాయి కియ్యబడు నాలుగు వందల రూ॥ జీవనాంశమును వందరూపాయలకు తగ్గించుటకు కోరుచు లాడ్ గోవిందదాసుగారు దావాతెచ్చిరి. జీవనాంశమునకై తనసవతికిల్లి తనమీద తెచ్చినదావాలో తాము అప్పటి ప్రధానస్వామయ్యగారిగారి చేంబర్సునందు సమాధానము చేసికొనినట్లును, తనసవతికిల్లికిని, ఆమెకోమార్తెకును కలిసి నాలుగు వందలు నిల్ల యింపబడెననియు, కోమార్తెకు వివాహమైనందున నిపుడు ఆతల్లికి వందరూపాయల జీవనాంశమునకు మాత్రమే హక్కుకలదనియు వాది పక్షమున వాదించబడెను. కుటుంబమునకుగల గౌరవమును, ఆస్తిని అనుసరించి తన కుమార్తెమే నాలుగు వందల జీవనాంశము నిల్ల యింపబడెననియు, తమసమాధానము ననుసరించి యేర్పరచబడినప్పటికీ విన్నవించుతీరున తప్పులేవియు లేనయు, ఆడిట్ ని సవరించుటకు కోరుచు వాదిపంపుకొనిన అర్జీ ప్రధానస్వామయ్యగారి వైట్ గారిచే నిరాకరింపబడెననియు, ప్రతివాదివిన్నవించుకోనెను. ఆ వెనుకటి దావాలో వాదిప్రతివాదులపక్షమున వాదించిన వ్యాయవాదులాదిగాల సామంతులను విచారించి, స్వామయ్యగారు ప్రస్తుతపు వ్యాజ్యమును త్రోసివేసిరి.

ఎగ్జూరు పోలీసుకోర్టు.

కడచిన జనవరి నెల 9-వ తారీఖునాడు మదరాసుడివిటి కలెక్టరు మహమ్మద్ ఖాన్ బహద్దర్ డిస్మాక్ సాహెబ్ బహద్దరుగారియొద్ద కొలువుండు మస్తాక్ అనువానియింటికి వెళ్లి, రూపాయికి 8 వస్తువంతైన బియ్యము డెబ్బియ్యిచ్చెదనని చెప్పి మూడురూపాయలిప్పించుకొని లోపలికి వెళ్లి (కొలత) పడిని తెప్పని వానిని లోపలికి పంపి, వాడుమరల బయటచచ్చునంతలో పారిపోయి మోసముచేసినందులకై యరెన్సుకాబడి చార్జిచేయబడిన కృష్ణక్ అను మారుపేరుగల రాజగోపాల్ అను వానికి మేజిస్ట్రేటుగారు ఒక్క సంవత్సరము కఠినఖయిదు విధించిరి.

జార్జి టవున్ పోలీసుకోర్టు

కడచిన అక్టోబరు నెల 10 వ తారీఖు రాత్రి రామానుజులు నాయుడను నాతడు తన కొలువుండి యింటికి వెళ్లుచుండగా, జార్జి టవున్ లో నాతనిని చాతుతో పొడిచి గాయపరచినందులకై మేజిస్ట్రేటుగారు కోటిరంగ్ అనువానికి 20 రూపాయలు జరిమానా విధించి చెలించనిచో 20 రోజులు కఠిన ఖయిదు శిక్ష నిర్ణయించిరి.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు.

ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము, అనేకపాఠాంతరములతో చక్కగ అచ్చగుచున్నది. ర. అ. ఆది, సభాపర్యములుగల 1 సంపుటము 1 12 ఆరణ్యపర్యముగల 2 సంపుటము 1 12 విరాటోద్యోగములుగల 3 సంపుటము 1 12 తక్కిన సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి. ఆంధ్రభాగవతము, చక్కనిమార్పు 3 0 ఆముక్తమాల్యద, సటిక, శ్రోత్రహర్ష 3 0 వేంకటాచల మాహాత్మ్యము, తి. వెంకయ్యకృతము 0 14 రాజయోగ సారము తిరిగిరిండ. వెంకయ్యకృతము 0 4 మాఘకావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానశబ్ద సమాస సహితము 2 0 మేఘసందేశము. సంస్కృతాంధ్ర టీ కాసహితము 0 12 యాజుషపూర్వ ప్రయోగచంద్రిక, సస్వరము, శ్రోత్రహర్ష 2 0 ఇవి మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు అనేకములు మావద్దదొరకును. కోరినవారికి క్యాటలాగులను పంపెదము. వావిల్లే. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 192, ఎన్ స్ట్రెట్, చెన్నపురి.

నోటీసు.

నెల్లూరు జిల్లా నెల్లూరు తాలూకా మైసూరు గ్రామంలో వేంకటేశ్వర స్వామివారి పేరనున్న భగ్య కర్త కాటూరు లింగారెడ్డి పేరనున్న బారీకాబడి వుండే గంగ పట్నం గ్రామంలో చేరిన కాల్యముల ఖండీయ మూరు య 409-70 కెంటు అనగా (మెట్ట మ 287-51 కెంటు మాగాణి య 172-19 కెంటు) భూములను 11 సంవత్సరములకు భగ్య కర్త అయిన కాటూరు లింగారెడ్డి యీ క్రిందివర్తకలతో 1915 నుండి మార్చి 1915 వే 14 ది ఆదివారం గంగపట్నం గ్రామంలో బహిరంగముగా యాలముచేసి జాబ్తీమొత్తం పాట పెట్టినవాడగు కాటూరుయవ్వబడును.

ఇదే ప్రకారం 1915 నుండి ఫిబ్రవరి 1915 వే 6 ది వలమును ప్రకటించివున్న పాటదార్లు యెవరున్న సరిగా రానందున మరల యీ తే 14-3-1915 దికి మేలం నిర్ణయించడ మయినది.

నెల మరత్తులు.

- (1) కాలపరిమితి 11 సంవత్సరమును (పాటతెగిన తోడనే పాటవచ్చే స:దర్శమునుపట్టి కాలం హెచ్చించుటకుగాని తగ్గించుటకు గాని భర్తకర్త యిష్టప్రకారం చేయవచ్చును)
- (2) సర్కారుజిస్తుల యింకా గవర్నమెంటువారివిధించే యాత్రా సెన్సులు ప్రతిసంవత్సరం కాలదారుడే భరించుకోవలెను.
- (3) కొడవటి పూజ్యమునయెడల మక్తాచెల్లించవలసిందేను. అట్టి సంవత్సరములలోనున్న 2-వ కలమున కనుపరచిన సర్కారుజిస్తులు కాలదారుడే భరించుకోవలెను.
- (4) ఖండీయాలనుండు కట్టడములను చెర్చకూడదు.
- (5) ఖండీయాల ప్రస్తుతంవుండు కాల్యాలతప్ప నూతన కాల్య వైరాలు యితరకు హక్కుకలగజేయకూడదు.
- (6) ఖండీయాలవుండు తోపులను యితరత్రపుండు వృక్షములను కాలదార్లు హక్కు వుండకూడదు.
- (7) ఏకెట్లను కాలదార్లు నరకకూడదు.
- (8) ఏకెట్లను కాలదార్లుగాని యితరుగాని నష్టపరిచినయెడల అందుకు కాలదార్లు నడకు నష్టముకు జవాబుదారుగా వుండవలెను.
- (9) ఏతము, నాగేట వనైరాలకు మాత్రం కావలసిన కొయ్యలను భర్తకర్త వ్రాతమాలకమయిన వుత్తరవుపాంది నరుకుకోవలసివది.
- (10) ఆయాసంవత్సరం మక్తా ఆయాసంవత్సరం యే ప్రకారం తే 30 ది లోపల చెల్లించవలసినది. అతిక్రమించిన తేది లగాయతు నడ్డి యివ్వవలసినది.
- (11) నడకు ఖండీయాల మాములుగా అనుభవం ఆవుతువుండే ఘూరు 10 యకరముల మాస్యముల యందు కాపులుదార్లు హక్కు వుండనేరదు.
- (12) తీర్మానాని కిస్తులకు కాపులుదార్లే భరించుకొనవలసినది.
- (13) యావత్తుభూములు 1915 సంవత్సరం జూలై 15 దికి కాలదార్లు స్వాధీనం చేసికోవలసినది. ఈ లోపల సాగుబడి కాపులుదార్లు ఆరంభించే యెడల సాగుబడికి అభ్యంతరం లేకుండా సాగుబడి చేసికోవచ్చును.
- (14) ప్రతి సాదదారుడున్న పాట పెట్టెటకుమందు భర్తకర్త వద్ద రు. 250-0-0 లు డిపాజిట్టు కట్టవలయును. కట్టబారు పాట పెట్టెటాదు. యేంపాట తీర్మానముకావడం తోనే పాటతెగినవారికి డిపాజిట్టు మొత్తము అప్పుడే వాపసు చేయబడును.
- (15) పాటతెగిన 15 రోజులలోపల కాపులుదారు తన స్వంత ఖర్చులతోటి రిజిస్టరు కాలం పొందవలసినది. కాలం పొందినతొడనే భగవత్ దివ్యార్లు మొత్తమును వాపసుచేయబడును. అట్లు వారల కాలం పొందవలయుడల వారు చేసిన డిపాజిట్టు మొత్తమును వారు పదముతోవలసినది.

నెల్లూరు, తే. వి. చాపులవాచార్యులు. 27-2-1915

నోటీసు
మదరాసు కార్పొరేషను

చదువు డిపాట్టు మెంబు.

1-4-1915 మొదటిగా సంవత్సరము వరకును నిదిగవ వివరింపబడిన వానిని సమకూర్చుకొను హక్కును 15-3-1915 వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నివను బిల్డింగుదగ్గర వేలము చేయబడి విక్రయింపబడును.

(1) కార్పొరేషనువారి లిమిటెడ్ నున్నట్టి వారి స్వంతతోటలో నరకబడినవానిలో మిగిలివలయు గాలివలన నేలబడినట్టియు చెల్లకొమ్మలు మున్నగువానిని పోగుచేసి విక్రయించు. కొనుహక్కు.

(2) మైన్లవాసిన రీతినిగల వారి స్వంతచెట్ల నుండి వండ్లనన్నిటిని తీసుకొనుటకును తాటిచెట్ల కల్లు గీచుకొనుటకును హక్కువేలములో కార్పొరేషను వారి పాట ఈదిగవ మొత్తములలో ప్రారంభింపబడును.

(1) నరకబడినవి, గాలికి నేలబడినవి. ను 1,419

(2) వండ్లు, కల్లు. 452

గతసంవత్సరమున రోడ్ల ప్రక్కను చిల్లరపాటల వలన మొదటివానినివిక్రయించుట వలనను రెండవ వర్గములోని వానికి చిల్లర కంట్రాక్టుల నిచ్చుట వలనను ఈవై మొత్తములు వసూలుచేయబడెను.

వేలము కండిషనులను ఇతర విషయములను తెలియగోరువా రీదిగవ విలాసమునకు వ్రాసిన తెలియగలదు

రిఫరెన్స్ ను
మదరాసు
9 వ మార్చి 1915. జేమ్సు. ఆర్. కోల్సు బి.యన్. సి. ఆనకు. యం. ఇనుప్తు. సి. ఇ. ఇంజనీరు.

చెన్నపురిలో సార్వజనిక మహాసభ

కీర్తికేసులగు లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారు.

(పూర్వసంచికానబంధము)

ఇటీవల కొన్నివత్సరములనుండి విద్యా విషయమున నత్యధికముగ ప్రభుత్వమువారు ధనమును వ్యయము చేయుచుండుట కారణభక్తుని ప్రయత్నములే ప్రధానకారణములు. చిరంతపముగు దక్షిణాఫ్రికా హైందవ సమస్య చాలవరకు సామరస్యముగ పర్యవసిత మగుటకుగూడ గోఖలేగారి ప్రయత్నములే ముఖ్యకారణము లనువిషయమును శ్రీ రాజుపతి నిధిగారుగూడనిరవచియున్నారు. హిందూదేశమునందుమహా దోశనము ప్రబలియున్న విషమసమయమున గూడ గోఖలే గారు మితవాదపక్షమునకు నాయకత్వము వహించి మస్తిత్వమున జనసంఘమున నిజపతాకాచ్చానుల సంఘభూత మొనర్చు గలిగియుండిరి. ఆంగ్లప్రభుత్వమునందు తమకుగల యచంచల గాఢ విశ్వాసమును ప్రజలకు బోధించి, వారి ప్రభుత్వానుకూల లక్ష్యానికొచ్చి కాస్త్రీయాదోశనవిధానములను త్రొక్కియుండిరి. రాజ్యాంగాని విషయతోపజేయున తనకు గురువీతముని ఆయన తలంచు రనేడిగారి భావమును గోఖలేగారి భావమును గూడ హిందూమహమ్మదీయ సామరస్యము దేశోద్ధరణమున కత్యంత తాత్పర్యము విషయమున నే కీర్తికే విం చి న దనుటకు గోఖలేగారు 1907 వ సంవత్సరమున మత్తర హిందూ స్థానమున సంచార మొనర్చుచు వొ సంగి న యు పన్యాసక విషయము ప్రబల నిదర్శనముగ మన్నది. ఆరెందు మహాసంఘములకు సామరస్యము గలిగిండుటకు చాల వర కాయన యొనర్చిన ప్రయత్నములే ముఖ్యకారణములు. గోఖలేగారి నొకర్చిన స్థితిపరమోగకరి కార్యములలో చేరికొనిగూడ హిందూదేశ సేవకు సంఘస్థానము తీసిపోనేరదు. వానాసంఘమును 1905 వ సంవత్సరమున స్థాపించిరి. కొంతకాలమాసంఘమునమానమునకు సహజమునకును స్వాధీనముగ మండినను కాలక్రమమున ప్రభుత్వమువారి విద్యాసమున విశ్వంతలము పాత్రధారాశ్రమొంది. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమున నవివాధానసంబంధమును గలిగించుకొనిన స:చూర్ణ కావ్యకర్త భరితమును సంఘము

మదియే నుని ప్రభుత్వమువారిచే నది నిర్మించబడినది. హిందూదేశమున దవానతమును వర్చుమున్న స్వాతంత్ర్యవిశ్వాసానికి సకమును దుగోదేశము కావనగు ఇష్టముగ దుగోదేశాభిముఖ విశ్వరంజితాభిలాష చరమై సాంఘికార్థిక వైవిధ్యమున కాజీయ విషయముల యభివృద్ధి కొరకు ప్రయత్నింపబడిన సమయమువచ్చినది. ఈసేవకు సంఘమందలి సభ్యులందఱును హిందూదేశ జాతీయధర్మ ప్రసాదాగ్నియొత్తులు (దేవతలు మిషనరీలు) సభ్య సంస్థి కతిక్రీళ్లు కాలాభ్యాస మావత్సర మగుటవలనను స్వాధీనాధిపత్య విషయక నియమములతి కతికములగు నుండుటవలనను రాజకీయ వృత్తి జీవనసభిలసింపబారి కాసభ్యత్వయాకర్షక సమర్థము గాదు. ఆసంఘముందు సభ్యులుకా గోరువారి కెట్టివైతికంటెజులు లవ సర మని నిర్దేశింపబడినదో యాలక్షణములన్నియును గోఖలేగారి యందేను పట్టినవి. మాతృదేశసేవానకారణమున స్వాధీనపత్యాగ మొనర్చు ననుకాతముకలిగివుండెల్ల వానందపాన వత్సమున చొక్కుగాఢ దేశభక్తివ్యక్తము అపాయములవలనగాని అంతరాయములవలనగాని యభిలషితకార్యవై ముఖ్యము నంగీరింప నొల్లని నిర్భీకచేత సముచ్చిష్ట ప్రయత్నములును వలంపజేయబాలని సంభ్రాన్తవై వోదేశగాఢ విశ్వాసము మున్నగు బలకత్తరసాధన భ్రద్రుదైవధర్మసాధాన విముక్తుకు ధర్మప్రసారపరాయణుడై మాతృదేశ సేవామాతృ సమర్థముగలక సంజనితముగు మహాదానందమును సవిషయముగ ననుభవించ నభిలషింపవలెను.

గోఖలేగారిజోలు స్వాధీనపత్యాగిని గోఖలేపుటవలన గలిగిన లోపమెన్ను బేకింపూర్తి కానేరదు. అట్టివోటిస్థి సమయమున నాయనమగముతటస్థిండుట మరంత సంతాపకారణముచున్నది. రాయలు కనిపించుచారు ప్రభాసేవక విషయమున నొనర్చిన విచారణవృత్తాంతము గోఖలేగారి రస్యములగున్న కతంబుననే నిలువబడియున్నది అట్టివోదాని కొరకత్యధికముగ శ్రమంపడిన గోఖలేగారు వానిని పూర్తివొందింపకయే తనవు దొరంగుట మహత్తరముగు విషయము.

ఆయాసనీయుని చరిత్రజీవకమెల్ల వారికిని గూడవలదేశకముగ మన్నది. విషమగృహణమున కానునశ్రమంపడు విధానము పరిజ్ఞానము, విశాలభావము నిశ్చితాభిప్రాయ నిర్ధారణము మృదులహేతువాదము మాన్య ప్రవిర్ణ యంగీకార పరత, వ్యక్తివిషయక ప్రశ్నా వైమనస్కత, స్వసమభిరీ త్యాగము, న్యాయపరిసంచారమునందు స్థిరనిశ్చయము కార్యదీక్షయున్నగు నవియున్న యును త్రమో త్రమాదర్శములగుచున్నవి. గోఖలేగారి ప్రజ్ఞ యును నుస్థిరాధిపంబులనా వైపువ్యోపేతముగు కాజనితిజ్ఞతయును సర్వసమలక్షణ సాధ్యముగునవి కాకున్నను ఆయన లక్ష్యమయంచుకొని ప్రవర్తించిన యుక్తిమా దర్శముల ననుసరించుచును కార్యనిర్వహణమునందు పూనిన పూన్నితోడను ప్రజాసేవాపరాయణులయి మెలంగుట ఎల్లరకును సులభ సాధ్యముగుచున్నది గత 20 సంవత్సరముల చరిత్రను గ్రంథస్థ మొనర్చుటలో సర్వవిషయముల కత్యంతదేశోపేత మొనరించి ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును హితంకులై సన్యాసివదేశకతలై మెలంగిన యుక్తిమోక్షముల నామానీక గ్రభాగమున గోఖలేగారి పరితనామాతృ పక్షిభింపబడవలసియుండును. కాన నాదేశభక్త్యాగ్రణి యొనర్చిన దేశసేవకును గౌరవమునకు ననుకూలముగు సమర్థనిచ్చామును నెఱుగింపుటవలను ముఖ్య విధియగుట సేవియు సంధియునులేను.

నిర్మించబడదగిన వ్యక్తినిచ్చి మిదమిత్తముని నిర్ణయించు భారము ప్రజలవైపున్నది. కాని అచిహ్న మొక ప్రతిమాయావమున రాజధాని కళాళావరణమునలో ముఖ్యస్థలమున నెలకొలుపుట మున్నవంగీకారముచునని నేను తలంచెదను. అటుల నెలకొలుపబడినచో చెన్నపురిని విద్యాభ్యాసమొనర్చు ప్రతివిద్యాభ్యాసకునిను ప్రతినివాసంగతుకును గూడ నా విగ్రహవలంకరింముని, నాచుహాసీయును పరిత్రేపనమును మహాహాసమును స్వాధీనాధిపత్యమున చేశభిక్తి భరితమునగు మత్తెను రేపింపుం ధర్మత్యాగముగ సభ్యునించి దేశసేవానిరంబును కావనగును. కాని నిట్టి యుక్తిమోక్షము సమర్థనిచ్చా స్థానమున ప్రజలకు పరిభాగము నర్పరావించునది నేను తలంచెదను. ఈ అభ్యంతరములన్నింటిని.

చిదుర్ము చాక్రివి సర్వ మున్నవ్యాభ్యాసముగు గాఢముల నితీన్యాసమును ప్రతిపాదించి. దేశభక్తివలన, కార్యాధినిమిమునకు గోఖలేవ్యక్తి గోఖలే గారి కాయవలనమువారి చేతనలవలన చెన్నపురిపాఠశాల సమావేశవై తమ సాహితీనియగును ఆయన దేశముకొర

పిమ్మట డాక్టరు బి.ఎం. నాయుడుగారు తా తీర్మానమును బలపరిచిరి. గోఖలేగారికి తా జీవితీయ విషయలలో ప్రతిస్పర్ధిగానుండిన వ్రూ ఆర్థుగారులు నానుచు నీయుని ప్రశంసించిన పిమ్మట గోఖలేగారికి మిత్రుడను మరాఠువర్తినితగు నేను మరల ప్రశంసించుట యవసరము

మరణము తటస్థించినపుడు : మానవర్పలక్షణమైనను ఆచారము ప్రసంగమునకు పురికొల్పుచున్నది. పతివ్రతాతిలక మగు సావిత్రి తనభర్తను యమధర్మరాజు పాశబద్ధునిగా నొనరించినపుడు కఠినతమమగు నాతనిమోససముగూడ కరగింప జాలినరీతి నతనిప్రార్థించి భర్తప్రాణముల రక్షింపజాలినది. మనదురదృష్టమున నేడేటుల మననాయకుని ప్రాణములను రక్షింపజాలినవారు మనలో నెవ్వరునులేరు. తత్కారణమున నేడు మనమందర మాతనియెడల మనకు నిరంతరమును విడువకుండు ప్రేమను గౌరవము నాతని కరిగించుట కచట సమావేశమైతిమి. మృత్యుదేవత శరీరమును నశింపజేయ గలుగునుగాని దాని కాత్మప్రసక్తి యధికారమునులేదు. మన మాతని నిరంతరమును ప్రేమింతుము? దానినినిరూపించు టెటులు స్మరణచిహ్నము? తిష్ఠావసమున నిరూపించుట? నాగరక ప్రపంచమున నాచారముగనున్నది. కాన మహానీయుడు చేశభవుడును

[illegible]

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatnam.

కృష్ణా జిల్లా కౌ-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బంధు

మొలకనము 1,00,000

భాగము 1.25 రు 100 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము వసూలు చేయవలసిన మొదలము 50,000

వడ్డీ దాచివుంచుకొనే వారికి (డిపాజిటు చేయు వారికి)

6 మాసములు వుంచుకొన్నయెడల నాటికి సం. 5 వో %

6 మొదలు 12 మాసముల వరకు ... .. 5 1/2 వో %

1 సంవత్సరము అంతకుపైను వుంచుకొన్నయెడల 6 వో %

వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.

మొదలు గవ్వ మెంటువారి నెం 1267 రు G.O.

ప్రకారము గవర్న మెంటు ఉద్దేశ్యములకూడ భాగములు

పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీ దాచివుంచుకొన వచ్చును.

బంధుల గౌరవాధికారాన్ని ప్రసాదించు.

చిన్న రాజువన్నెలు, ఆంధ్ర శైలి.

కావలెను

నమ్మకమైనట్టియు శ్రాత్తులమైనట్టియు కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు యివ్వబడును. మేగా అలవెన్సులు కూడా యివ్వబడును. పనిచేయు సమర్థతను ప్రకటించు కలిగినటు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమంది మాత్రమే కావలెను. ఇష్టమున్నవారు మెంటునే ఈదిగువ చిరునామాకు ప్రాయశుభము.

వి. యస్. రంగనాథు, కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

21-వ. తేజనగిరి, తిరువల్లికేజి, చెన్నై పట్టణము.

స్థానిక వార్తలు.

కాలమాన నితి. - విన్న నగికోవ్వనీతి 88 మాత్రము అమ్మమ్మనీతి 74 మాత్రము.

లండనునకు పైకింగు బిల్లులు, తెలిగ్రాఫిక్ ప్రెస్ పుస్తకములు. - మొన్నటి యమృతమునాడెవరును పీని పడుగలేదు.

దీపముల వేళ. - కేసు కేపు సాయంకాలము 6.47 గంటలకును, ఎల్లుండి సాయంకాలము 6.48 గంటలకును దీపములు వెలిగింపవలయును.

రివైజ్ మహాసభలు నోటిసు. - విన్న ప్రకటించిన ప్రకారము, విన్న కాక, దక్షిణాఫ్రికా తపాలు కేసుసాయంకాలము 4.45 గంటలలోపల జేసరలు పోస్టాఫీసులో పోస్టు చేయవలెను.

వెన్నపూరు సుబహ్యణ్యము హైస్కూలు, పైలాపూరు. - క్రితమున జి. కే. గోపాలరావు యెడల గౌరవమును సూచించు సత్కరణచిహ్నముగా నీకాల మొన్న ముగిసినయెడలనది.

తిల్ల నటరాజు సభ. - రాయపురము మహారు సామి కోటెలనీధి నెం 24 రు గవ్వచూచుచు ప్రతియాదివారము సవరాహ్మము 8 గంటలకు రామాజిత్వము పట్టెగాని తిరు వియదర్ పురాణమునుగూర్చి ప్రసంగించెదరు.

ఒక ద్రావిడ వ్యాసము. - కేసాదివార మన రాష్ట్రము 8 గంటలకు రాయపురము మహారు సామి కోటెలనీధి నెం 41 రు గవ్వచూచుచు పి. సుందరమూర్తి నెట్టిగాని నీరును గూర్చి యజ్ఞమున సావ్యసించెదరు.

నిమ్మచాత్తుధారక సంఘము. - కేపు టెల్ల వారి 8 గంటలకు పుల్యాయతోపు నందలి సంఘపాతకాలలలో బ్రహ్మాండ స్వామిగారు నాగరిక వ్యవహారధర్మములను గూర్చి ప్రసంగించెదరు.

వై. ఎమ్. సి. సి. - రాయపేట ప్రాంత మెంటును కేసు సాయంకాలము 6.30 గంటలకు రాయపేట వెన్ కేసాది హాలులో నాగరికధర్మ గావించెదరు. గా. న్యాయమూర్తి ఎఫ్. వి. త్యాగి గారానాధిపత్యము వహించెదరు.

మదరాసు విశిష్ట కన్వెన్షన్లు. - విన్న ప్రకటించినట్లు నోటిసుకాలములు 18 వ తేదీలోపల కాక, 18 వ తేదీలోపలనే పంపించును. ఈ యంత్రాంగము సంబంధించిన విషయములన్నియు నాగోపుర జెట్టులో ప్రకటించబడును.

పైలాపూరు శాస్త్రవిచార సభ. - మదమటి మాచిగిరి నెం 5 రు గవ్వచూచుచుండిరమున కేసుసాయంకాలము 6.15 గంటలకు కొనసాగించెడి యుపన్యాసముతో పతంజలి యోగము శ్రీ సంగమములు సమాప్తమగును.

ఒక శ్రాత్తు బాధ్యుడు. - గా. అడ్వోకేటు జన కలుగారి కోరిక ప్రకారము మిడిల్ కౌంటీ విద్యార్థులైన మహాత్ముడ అలీబాగారు హైకోర్టు అడ్వోకేటుగా నింపబడ్డెడి. ఈయన క్రిందటి కలెక్షనము జనవరి నెలలో వాస్తవై యున్నాడు.

గా. జే. ఎస్. ప్రాధుగారు. - వడ్డీ, ఇన్స్ట్రక్షన్లు డైరెక్టు గా. జే. ఎస్. ప్రాధు, సి. వి. ఇ. గారు 1 నెల ప్రవీణత లీపును ఆర్జెంటు ప్రైవేటు పనుల నిమిత్తము మరి 5 నెలల పైపనుల లీపును లీసిగొని నిన్న సాయంకాలము చెన్నై పట్టణము నుండి బైలుదేలుటకు తెలియచుచున్నది.

శ్రీ యార్య ధర్మ ప్రవచనసభ. - సామెతలు కేట ప్రాగ్రెసివు యూనియను పాఠశాలలో కేపు టెల్లవారి 9 గంటలకు పచ్చయప్పకళాశాలకు సంబంధించిన పండిత ఎమ్. లక్ష్మణమూరిగారు శ్రీ భాగవతధర్మసంఘమునందలి ప్రధానధర్మమైన శ్రుతిగీతముగూర్చి వివరముగనుపన్యసించెదరు.

పైనికులు, స్థానిక పౌరులు. - తూర్వాఫ్రికా యీ జిల్లు వేర్వేయాలలో పనిచేయుచున్న వైనికులకు పంచివెట్టు నిమిత్త మిక్కడి వెన్నునువ్యయనెడి సేతుతో 100,000 సిస్సురు సిగరెట్లును, 100 వైపులును, 100 పానుల తూనికల పాగాకును పంపించెను.

లక్ష్మీవిలాససభ, పైలాపేట. - వెన్నపూర్ కోటెలనీధి రాయసజ విజయవిలాసమునందరమున నాగపట్టణము వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ కన్నయ్యభాగవతులుగారు కేటి రాత్రి 9 గంటలకు రాధాకృష్ణ కళ్యాణమునుగూర్చియు కే సాదిశాన మసరాహ్మము 8.30 గంటలకు సంకనాచరిత్ర మునుగూర్చియు ప్రసంగించి భగవత్సేవా కాలక్షేపము గావించెదరు.

శారదాసంగీతసభ. - కేసాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువల్లికేజి కీరీరరాఘవమొదలకీరీ నెం 77 రు గవ్వచూచుకొనక సంగీతసభజరును. మదర పుచ్చురక మయ్యురగారు సాదెదరు; కరూరు చిన్నసామయ్యగారు ఫిడెలుకు, పురుకోట దక్షిణాయాత్రగారు వ్యవసాయము నాయించెదరు.

నోట్ల స్మరణసభ. - మదరాసు యంగ్ మెన్స్ లిటరరీ అసోసియేషనువారి యాచార్యముక్రంద, ఈనెల 8-వతేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5.30 గంటలకునాట్టిలపురు, మదరాసు శ్రీ సుప్రసిద్ధి నెం 5 రు అసోసియేషను గవ్వచూచుకొనక, క్రితమున జి. కే. గోపాలరావు, జి. ఇ. గారిని స్మరించుమిత్త మొక పరామర్శసభ సమావేశమగును. హైకోర్టు నజీబ్ సి. జి. రామస్వామయ్య, జి. వి. వి. ఎల్. గా. రంగనాథాధిపత్యము వహించెదరు. ఎఫ్. సత్యమూర్తి, జి. సి. వి. ఎల్. గారును, కే. జి. బామనాపు, ఎమ్. వి. వి. ఎల్. గారును, జి. ఆర్. కేవెస్, ఎమ్. వి. గారును సభకు సంబంధించి ప్రసంగించెదరు. అందఱు నామమాత్రము.

జి. ఎస్. హైస్కూలు లిబరరీ సాన్సి స్పెషియల్ పూరు. - ఈపాతకాలా భవనమునందలి మిడ్లెహెడి హాలులో ప్రతిసాయంకాలము 5 గంటలకు స్కూలు హైస్కో విద్యార్థుల యుపన్యాసమునిమిత్తము కొన్ని యుపన్యాసము లుసంగించును. మొదటియుపన్యాసము నిన్న నోసంగించెదది. భవిష్యత్కా

వ్యవహారము. - ఈనెల 8 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5.30 గంటలకు, జి. వి. ఎల్. జి. గారు హైమెటికల్ నెలెక్టురును గూర్చియు; 9-వ తేదీన ఆర్. ఆర్. భాష్యమయ్యగారు, జి. వి. గారు యూద్వేదము గూర్చియు; 10-వ తేదీన ఇ. ఎస్. ఆంధ్రవారాయణయ్యగారు జి. వి. ఎల్. జి. గారు బైబిల్ దక్షిణాఫ్రికాయొక్క యభివృద్ధిగూర్చియు; 11-తేదీన కే. అదిశేషనాయుడు, జి. వి. వి. ఎల్. ఎల్. జి. గారు ఎల్లెటూరిసిన్సుగూర్చి ఫారడేగారు నిర్వచించినధర్మములగూర్చియు; 12-వతేదీన పి. నుబ్రహ్మణ్యము, జి. వి. ఎల్. జి. గారు హైస్కో నెలెక్టురును గూర్చియు; 14 వ తేదీ యప రాహ్మము 8 గంటలకు ఇ. ఎస్. ఆంధ్ర వారాయణయ్యగారు, జి. వి. ఎల్. జి. గారు ప్రారంభధర్మమునందలి స్టాంపేజీనెల్ రాజులగుగూర్చియు; 15 వ తేదీన ఆర్. ఆర్. భాష్య మయ్యగారు, జి. వి. ఎల్. జి. గారు వివర్ణనవలను గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

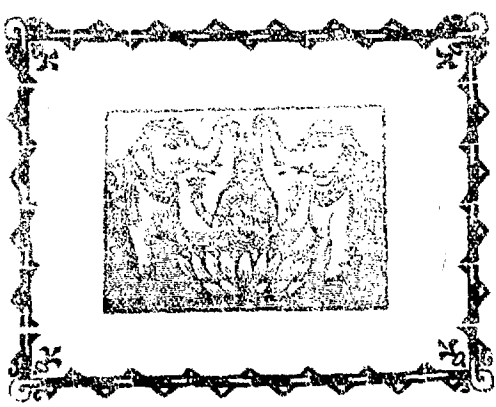
ఒక వీడుకొలుపు. - కడచినగురువారమునాడు రాత్రి బాంబాయి మెయ్యుట్రెయినులో కలరంగమున కేగ నున్న రైలుయొం జి. సి. గుర్రాడే కింగు గారిని ఏడుగురు అనిమిత్రులు నాడు సాయంకాలము క్రామప్రకృతినింబింబుకంపెనీ యు బోర్డు గులందరును డియంజినిను హోటలులో గుమికూడిరి. కడచిన 8 సంవత్సరములనుండియు కింగుగారు కరుణుడ మాపుచున్న ప్రేమనున్న కీరించుచు, ఆనందక్రిందియుగ్మలలో నొకడొక చిన్న సన్యాసప్రతికను చదివెను; కింగుగారు మాలాలంకృతులయిరి. ఆయన కొకబంగారుపతకము బహుమానముగా నొసగబడెను. క్రామప్రకృతి అంబుకంపెనీ యాఫీసునందలి ప్రొద్దుకందలి యు సన్యాసులచే ఆర్. మెడి కింగుగారికి 1915 వ సం. వరముమతి చేయబడినది యాపతకము వైచెక్కబడియున్నది. కింగుగారు కృతజ్ఞతను వియోగదుఃఖమును వ్యక్తీకరించిరి; తామింకొకమాటు వారి నడుచునుండుట యసాధ్యముకాదని యూహించెదనని కూడ కట్టకడపటచెప్పిరి. ఆగుంపుచిడిపోయి మగల హోటలు వెలుపల సమావేశమయ్యెను. కింగుగారు స్వయముగా వారి కందఱును శర్మిశిక్షలుల నొసంగిరి; వారందఱును వానినానా పూరితులై మాడసాగిరి. ఈరంగము తప్పక గమనింపదగి యుండెను. అతడు శబ్దోగలంకలును సెంట్రలుప్రేషనునకు వెళ్లి కింగుగారిరాకకు వేచియుండిరి. రైలు బైలుదేలుటకు కొన్ని నిమిషములకుముందుగా మిత్రబృందపరీవృతుడై యాయన ప్రేషనునకు వచ్చెను. వారాయనను తిరిగి ప్లాట్ఫామ్మ మీద మాలాలంకృతునిం గావించిరి. రైలు బైలుదేలుటను సూచించెడి కట్టకడపటిగంట కొట్టినప్పుడు వారందఱునాయన యొద్దము వారందఱియొద్ద నాయనయు నెలపుతీసికొనినసందర్భము విక్సీలి వ్యవయంగము. ఆయనమునకునువృత్తులకునులకుల పగసప్రప్రేమ మత్స్యంతిమని చూపటకు పాడకట్టి తప్పదు.

తిరువేంద్రము లా కాశీ. - తిరువనంతపురము లా కాశీ సాంకర్మికసభ విన్న సాయంకాలము జులైబోనుహాలులో జరిగినది. హాలు సభికులతో నిండిపోయినది. ఈయెడు యెన్నకులేని కొన్ని సంగతులు జరిగినవి. దివానుగారు సభ్యాధ్యక్షులుగ నుండిరి. చిఫ్ జడ్జి గారు ఉపన్యసించిరి. లా సే ర్యుకొని జీవములలో ప్రవేశించువారికి ఛిఫ్ జడ్జి గారు, దివాను గారు చెప్పిన సలహాలు అనుసరియునున్నవి. వీరిద్దరును 50 భాష్యం ఆచార్యుగారిని పొగడిరి.

ఆంధ్ర ప్రతికకు శ్రాత్తుగా యీక్రిందిస్థలము లంగు ఏజెంట్లను ఏర్పాటు చేసి యున్నాము. ఇది మొదలు విశిష్టత్రికలు కావలసినవారుగాని, దివ వారప్రతికలకు చందాదారులుగ చేరదలచినవారు గాని ఏదివద ప్రకముచెల్లించి రకీదు పుచ్చుకొని ప్రతికలను పొందవచ్చును.

శిరింద్రాబాదు. - సెక్రటరీ, సరస్వతీసమాజము, రైలు మెంటు బజారు.

బరంపురము. - మహారు ధార్యనారాయణరావు గారు, రామవిలాస్, కంబోన్యెంటుకోడ్లు. బళ్లారి. - రాఘవేంద్రరావుగారు, ఏజెంటు సారంగివిలాస్, సివిల్ లెన్స్, పత్రికాధిపతి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ మార్చి నెల 6 వ తేది. శనివారము.

మావిశ్వ విద్యాలయము.

నిన్నటి సాయంత్రము మా విశ్వవిద్యాలయ సభవారు సమావేశమయి కొన్ని తీర్మానములను చేసిరి. అందులో విద్యార్థులకును విద్యాధుల తదిదంధులకును పోషకులకును, సంతసమును కలుగజేయగల తీర్మానము ఒక్కటికలదు. క్రొత్తపద్ధతి ప్రారంభింపబడు వరకును మన రాజధానిలో మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష గండముగా నెన్నబడుచుండెను. ఇటీవలదాని స్థానమును సంతకంపై తీవ్రతరముగ ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష ఆక్రమించుకొనున దయ్యెను. విద్యార్థులకు కళాశాలలలో తావు దొరకుమారు యటుండగా వారుచేరిన తరువాత నేరువలసిన విద్యయేమి పరీక్షకు పెట్టబడిన మూడు సంవత్సరముల మితియేమి వారికి పెట్టరాని నిర్బంధములను బెట్టుచుండినవి. ఆవిషయమును గమనించి మనవిశ్వ విద్యాలయము వారు పరీక్షకు విద్యాధి పోవలసిన కాలపరిమితిని తీసివేయుటయు ఇంటర్మీడియేటుకు నిర్ణీతములయిన అభ్యసనయ విషయముల భారముతగ్గించుటకు నేర్పాటు లొనర్ప తీర్మానించు కొనుటయు, మిక్కిలి న్యాయైక్ దృష్టితో జరిగినవనుటలో సందేహములేదు. ఇంటర్మీడియేటుకుమాత్రమే గాక సాధారణ వి. ఏ. కరీబ్ విషయము నందునుగూడ కాలపరిమితి తీసివేయబడినది. సాధారణ వి. ఏ. లు ఏం. ఏలగుటకును సదుపాయము లేర్పరువటమే ఈసందర్భమున మార్కు హంటరుగారు ఏదో గౌరవ వి. ఏ. చిరుదపు గౌరవము తగ్గుననియు విశ్వవిద్యాలయపు ప్రతిష్ఠకు భంగ మగుననియు నెడిచిరి. కాని అంతవిధేద మేమియు నిప్పుడు మాకు చెయుండు రిపోర్టు కనుసరించి కాన నచ్చుటలేదు. సాధారణ వి. ఏ. లో తేరినవారు మరల గౌరవ వి. ఏ. కు చేరువుచురు. అందులో తేరినచో అందులో మాత్రము తేరిన వారివలె చెయి సంవత్సరముల మీదట ఏం. ఏ. పట్టము సంపాదించు. ఒక్కవిధముగా మాత్రము హంటరు గారివాదమున నిర్ణయమున్నట్లు ఒక్కకొన నలసియున్నది. గౌరవ వి. ఏ. పట్టమునందు వారి ప్రతిభను కనిపెట్టుటకు నొకకాల నిర్ణయమున్నది. అట్టికాల నిర్ణయము నకు లోబడి ఉత్తీర్ణులగు వారికిని సాధారణముగా మొదట వి. ఏ. లోను తీర్పులై అందుమీద గౌరవ వి. ఏ.లో కేరీ జురీని సావకాశముగా ప్రతిభనూప కలవారికిని నొక్కటే ఏం. ఏ. పట్టముచ్చుట తగదని వారి వాదమును కొనుచున్నాము. ఈవాదము చక్కగా చిమ్రుంప బడి యాగిన కాగుండి యుండునమో. నిన్నటిదినము మావిశ్వ విద్యాలయ సభ సవారి విచారణలోనికివచ్చిన కకపటి విషయము దత్తముండులములలో మదనపల్లెలో దివ్యజ్ఞాన సమాజము వారు అసెసిస్టెంట్ మ్యాగిస్ట్రేట్ యాజమాన్యముక్రింద స్థాపించుకొనిన కళాశాలకు సంగీతార మియ్యవచ్చునా? ఇయ్యరాదా? యను విషయము. ఈ విషయమున హిందూమహమ్మదీయ, క్రైస్తవ

త్యాది సుప్రసిద్ధమతములకు భిన్నమగు మతము ఆకలాశాలలో నధ్యాపనీయము కాకుండనుండ వలెనని ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు వారు సవరణను కొనితెచ్చిరి. ఆసవరణపైని తీవ్రచర్చ ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీనివాసయ్యంగారు వారియువన్యాసము మరియొకచో ప్రకటితమయినది. రాత్రి ఎనిమిదిగంటలైనను సభముగియనందున నేడు మరల వావిషయము చలోదించబడును. ఇప్పటికి దత్తముండలములలో కళాశాలలేదు. కడప చిన్నూరు లలో దివ్యజ్ఞానపక్షము కొంతకలదు. సిక్కి-నహొట్ల సంతగా దివ్యజ్ఞానసమాజముపై దృష్టిలేదు. దానిపై ప్రేమయు గానము. కాకిలో నెలకొనిన కళాశాలయందెట్టివల విధేదములు నచ్చుట వినియున్నాము. విద్యలేనిచోట విద్యను కల్పించు దివ్యజ్ఞాన సామాజకులకు మనము కృతజ్ఞులముగా నుండవలసినదేకాని ఇప్పటికే మనకు సంతములేని వేదాంతమున్నది. వానికి క్రొత్తవేదాంత మొక్కటిచేర్చి దానితోవచ్చు సిద్ధాంతరాధాంతములచే రానుండు కళాశాల విధేదబీజము కాన్లు చూచికొనుట అత్యవసరము శ్రీనివాసయ్యంగారు వారి సవరణయందేమియు దోషములేదు. దానివలన నెవ్వరికిని నష్టమురాదు. వారు రానుండు కళాశాల సంగీకరింపరాదని చెప్పినవారు కారు. వారి వాదమంతయును విద్యార్థులకు నేదో కొత్త పిచ్చిని విద్యాధిదశయందుండగనే పుట్టింపరాదనుటయే. దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారును తమదివేరు మతమని చెప్పుటలేదు. అన్ని మతములు సమానములని వారి యాశయము. కావున శ్రీనివాసయ్యంగారు వారి సవరణతో మదనపల్లి కళాశాల అంగీకృతము కాగలదని నమ్మవలసి యున్నది.

ఉదార ప్రభువులు.

హాల్డింజ్ ప్రభువుగారు కలకత్తాలో మొచ్చుటిదినము రివల్యూషన్ ప్రభువుల ప్రతిమల ఉపక్రమ ప్రచర్యనమును జరపుచు తమ ముందుపెట్టిన ఇరువురు రాజప్రతినిధులను గురించి చెప్పువారైరి. మనదేశమున నిరంతరమును కొంచె మించుమించుగా పూజింపబడుచుండు రివల్యూషన్ ప్రభువు మనకు స్థానిక స్వపరిపాలనము నిచ్చిన మహోదారుడనికొని యాడుచున్నాము. హాల్డింజ్ ప్రభువుగారు ఆతనిని గురించి చెప్పుచు ఆతడీమాత్రపువాడనుట కూడ చాలదని రివల్యూషన్ ప్రభుత్వ చరిత్రమునుండి కొన్ని యంశముల నెత్తిచూపిరి. ప్రామాను స్వదేశసంస్థానముగా నొనర్చినవాడతడు. డాక్టర్ స్వదేశసంస్థానములను లాగుకొని భ్యాతెనందినవాడు. ఆతడుచేసిన యెక్కువలగు చేయ నెంచి రివల్యూషన్ ప్రభువు ప్రామానుసకు ప్రాణమువోసి స్వదేశీయులకుగూడ ఉత్తమపరిపాలనా సామర్థ్యముకలదని నిరూపించుటకు మార్గమేర్పరచెను. రివల్యూషన్ ప్రభువు వ్యవసాయశాఖ తల ఎత్తికొన ప్రారంభించెను. ఆతడే విద్యాభివృద్ధికి అందులో ముఖ్యముగా ప్రధమవిద్యాభివృద్ధికి బునాదివైచినవాడు. ఆతడే ప్రజలపై క్రొత్తపన్నుల పడనియక రైల్వేలను పెంపు చేసినవాడు. ఆతడే ఉప్పుపన్నును తగ్గించినవాడు. పేయేల సర్వజనముఖమునకై ఆతడే ఎల్లప్పుడు పరిశ్రమచేసినవాడు. ఇట్టివాడు క్రొత్తగా సిదేశమునకు వచ్చిన కొంతకాలమునకు నొకచోట నుపన్యసించుచు కవచము ధరించువాడు కవచమును దీసి వేయువానివలె లింకములు చెప్పికొనుటకు వీలులేదని పల్కెనట. ఈదూరదృష్టిత్వమును హాల్డింజ్ ప్రభువుగారు ప్రశంసించుటగో వారికి తిలియకయే తమ హృదయమును వెల్లడించుచున్నాడు. హాల్డింజ్ ప్రభువు రివల్యూషన్ ప్రభువు యొక్క జీవితవిజయమునకు ఆతని ప్రజానురాగమే కారణమని చెప్పుచోలును చెప్పకయే తమజీవితమున కాధారభూతమగుదురార భావమును వెల్లడించు

చున్నారు. రివల్యూషన్ ప్రభువు ఈదేశమునుండి వెడలిపోవునప్పుడతని ప్రభుమహమ్మదుల కళ్ళమీద తిరిగి ప్రజలమోసర్చిన మహోరవమువలన ప్రకటితమయ్యెనని చెప్పుచోటను, ఆతడు అప్పుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు "అంగ్లభూమి వైసములేనకు నియమించిన కర్తవ్యము పూర్తిచేసికొనవలంతుడని తన ప్రజలయొక్క లాభమునకుగాక నైందనభూమిని హైందవ ప్రజలయొక్కయు తమ లాభమునకయి నేసర్వస్వాంత్యములనుక్రమముగా నిచ్చుచుపోవాలింకవలె"ననియు పన్యసించెననిచెప్పుచోటను, హాల్డింజ్ ప్రభువుతన మనోగతాభిప్రాయములనే వాక్రుచ్చుచున్నాడనుటకు సందేహములేదు. మింటోనుగురించి వీరు చెప్పినవాక్యములును నీ యభిప్రాయములనే వ్యక్తపరచుచున్నవి. మింటో ప్రభువు మహోదారా భిప్రాయములతో బయలుదేరి వచ్చెనట! కానియాతనికి కష్టములును అపాయములును నెదురయ్యెనట! కొందరు విపరీతాభిప్రాయములు దుండుగము లొనర్చుటచేత కాశ్యమునవలసినస్థితివచ్చెనట. దర్బలులైన నట్టి కాశ్యమునకు నెడమిత్తుట. కాని మింటో ధైర్యవంతుడగుట వలన కాశ్యమునక తాదలంచిన యుదారోప క్రమములను ప్రారంభించి సాగించెనట! కర్జునకాలమున రగిలి మింటోకాలమున ప్రబలినకష్టనష్టముల శేషములిబరలగు తనకాలమునకుగూడవచ్చినను దారపుత్రకుల శాశ్వతవియోగము కలిగినను చలింకక నుదారబుద్ధితో భర్త నిరతుడై యుండు హాల్డింజ్ ప్రభువు రివల్యూషన్ ప్రభువునీ పగిది ప్రశంసించుట యేమిచిత్రము. ఇట్టి యుదార ప్రభువులకుదా మనప్రవృద్ధికి కావలసియున్నాడు. హాల్డింజ్ ప్రభువుగారిగడవుకావచ్చినది. వారిని నిచ్చుటనే నిలుపుటకు తగిన ప్రయత్నములిక్కడే చేయుట యవసరము. ఇటీవల నొకపత్రిక కాల్కిలేలు ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధి యగుదురని వ్రాసెనట. వారును లిబెరలు ప్రభువులే. మనలో దారులే. అధికారులవద్ద మహాపభ్యాతిని గడించిన పంగరాజధానిలో నే, మొత్తముమీదమిక్కిలిజనరంజకులమునారు. కాని ఎవ్వరైనను హాల్డింజ్ ప్రభువునకుతరువాతి వారేయనుటలో దేశమేక భవింపగలదనుటను విశ్వసించ దగియున్నది. కాల్కిలేలుగారు రాజప్రతినిధులగు గురనుట నువార్తయగుటచేత సందులో నిజముండజేమో యని యొక కలకత్తాపత్రిక అభిప్రాయపడినరీతిని కాల్కిలేలు ప్రభువుగారి మాట తీర్మానింపబడినదికాదుగావున హాల్డింజ్ ప్రభువుగారినే భారతపుత్రులు నిర్వచించుకొనిమన చక్రవర్తిగారి యనుచుతిని బడసి నిలుపుకొనుటకు బ్రయత్నించవలసి యున్నదని సమ్మతించుచున్నాము.

మహోదారుడు ఘోరరింగుహము

ఈక్రింది మహోదారచరిత్రను సంఖ్యపూర్వకముగా ప్రకటింపుచున్నాము.

"కడచిన రెండవతేది నాడు తెజవాడ సముద్రవిజయము కల్కత్తా గురగు ఘోరరింగుహముగా మెకచింజల గ్రామముకడ కేంపులోనుండి. అక్కడోకరణమునకు హత్యగా కలరాతగిలెను. అచ్చటన్న 200 జనులు కరణములను తడియజను ఆవ్యాధిగ్రుడయినవారిని కడలిపొరిపోయిరి. ఘోరరింగుహముగా రోగికి వెంటక బట్టిపోవములు జరుగ సారంభించిరి. ఒకరిండితెప్పించి అందులోగొని స్వహస్తముతో వెల్లించి వాని జోతున కురియుచున్నను మోకాటిబంటిబురద త్రోవన నిండియున్నను సందిగామకై దృశాలట నాబండివెంట పరుసానుమెప్పుడది పోయిరి. దారిలో నప్పుడప్పుడు మంగలిచ్చుచు నేరయంత్రము చేయుచు రోగిని కాపాడుకొనివచ్చిరి. రోగి స్వస్థుడయినాడు."

మావిశ్వకులు చింతరింప సూర్యసారాయణ మూర్తిగారు ఈసమస్యకల్కత్తాగారియూర్త ప్రవర్తన రిపోర్ట్ నాతనిహృదయమును చాటుచున్నదని వ్రాయుచున్నాడు. ఇంతరీతిను రమ్మతరీ భాష మాకు రాగలగునా? ఇట్టిసమస్యలెక్కడులు ఆంగ్ల స్థానాభ్యుభూషణములుగదా!

వ్యాజ్ఞము మాన్పిండు—నక్కరి వాడే విషయము కలగక
 బంధమున్నందున తమ సజ్జామిత్తనలతో వానిలను వత్తక
 వానిలను బుంపుచు ప్రాప్తమగుదురున్నార. ఒక జన్మము
 జన్మమునకు విత్తవారిని జూరకను అపరీక్షితములైన వత్తవలను

ముంపున నావికులకు గొప్ప బహుమానముల నచ్చేదమని వారి కులతో చెప్పిరి. వర్తక వాసులలో ఏది దోచకీస దానిని లాగి కొనివలసినదని నతోమెల్ల నలలగాని వారికి నలవోగి చెప్పెను.

జర్మను విమానము.

బ్రిటిష్ మినిస్టరుగారి వాంఛలు వేయటం.

లండను మార్చి 5:—యూరప్తునకును స్వర్ణమువెన్నెముకును యుద్ధముల నున్నప్పుడు ఒకటి ప్రయోజనము చేయుచుండగా జర్మనీవారి విమానముకంటి సమీపించి మూడు బాంబులు వేసినది. కాని దీనినికనిపెట్టి కత్తువస్త్రీ మరును, అడ్డగిడ్డముగ నడిపించి దైవానుగ్రహమువలన ప్రమాదములేకుండ కేసెను. బాంబులవలన ఉడుద్రవము కలుగలేదు. జనులమరణించుటకు తగిన పడనలు దీనిమీద నున్నవి. ఇది హంబులలేవును వచ్చి చేరినది.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయావారి యుద్ధపుటోడలు.

ఆంటివారిపట్టణమును కగులచెట్టుచుండుట.

సెటింగ్ మార్చి 5:—ఆంటివారిపట్టణముమీద ఆస్ట్రీయావారి యుద్ధపుటోడ లైకు ఫిరంగులను వేసినవి. దీనివలన పట్టణములోని విలువగల సామగ్రిగ్రహ్వంసమయ్యెను. రాజుగారి తేలికపడన ముగిసిపోయినది. ప్రజలలో నొకడు మాకుడయ్యెను. ఆసేకులకు గాయములు తగిలినవి.

ఆస్ట్రీయావారి పటాలము.

నాశనముగట.

లండను మార్చి 5:—పెట్రోగ్రాదు నందు దొరతనము వారిట్లు చెలిపిరి:—కాశ్చేతియా పర్వతములం దాస్ట్రీయా గారు బహు తీవ్రముగ మనవై బడుచున్నను జనరలు బ్రూసి లాఫ్ గారి సైనికులు పైర్వముతో వారిని వెనుకకు గొట్టుచున్నారు. ఇటీవల సెప్టెంబరువారిమీద బడినపు డాస్ట్రీయా వారి కత్తువస్త్రము కలిగెననియు యంతర్వస్త్రము యిదివర కెన్నిడు కలుగలేదనియు తెలియన పట్టుబడిన యొకయుద్ధోగ్గియుండును జెప్పుచున్నారు. కొన్ని పటాలములు పూర్తిగ నాశనమయ్యెను.

ఆస్ట్రీయా ప్రతికల యంతర్వస్త్రము.

తత్కాలమునందు బకోవిసాలలోను తూర్పుగల్షియా లోను రుష్యావారు వెనుకకు బోవుటవలన గల్షియాలో నతి స్వల్పభాగము మాత్రము రుష్యావారి స్వాధీనమందున్నదనియు రుష్యావారు లెంబర్గును విడిపోవ నిద్దముగ నున్నారనియు దాస్ట్రీయా ప్రతికలు వ్రాసియున్నవి.

యథార్థము.

కాని యథార్థమున గల్షియాలో 65 లక్షల జనసంఖ్య గలిగి 87500 ను మైళ్లు వైశాల్యము గలిగియున్న ప్రదేశము మన స్వాధీనమందున్నది. ఈ ప్రదేశము జెల్లియమునకు లెంబు రెట్లు పెద్దది.

టర్కీ

డాన్లెల్లు ముట్టెడి.

పనియధ్యక్షుడొకడు ఫిరంగులు వేయుచుండుట.

ఏథెస్సు మార్చి 4:—జేటియూడయమున మరల పది పెద్దయధ్యక్షుడొకడు డాన్లెల్లుకోటలమీద తలపడినది. నాకాదగియవారు తెలుపుసంగతులు

లండను మార్చి 5:—బుధవారమునాడును డాన్లెల్లీకు కోటలమీద ఫిరంగుల బ్రయోగింపుచునే యుంటిమి. జల సంద్యలో జరిగినచక్రల ఫలితముల నింకను నాకాదగి నామకుడు తెలుపలేదు. గాలిపోలి దీర్ఘకల్పమున నున్న అస్వేషబాష్పాన మును మన దక్షిణాంతరేతికప్రాసరు ధ్వంసముజేసెను. సుమై రను తేలికప్రాసరు గానోవిద ఫిరంగుల బ్రయోగించుటయే గాక అదామిటిసింధుభాషలో వివిధ ప్రదేశములందున్న సైని కులమీద ఫిరంగులబ్రయోగించెను. బికోటకడ నిప్పటి ఫిరంగు లారుధ్వంసముజేయబడినవి. వీనితోగూడ 40 ఫిరంగులు ధ్వంస ముగావించబడినవి. బులేర్ కోటమీద నొక ప్రాంతివారి యుద్ధపుటోడ ఫిరంగుల బాతుకేసి కావట్టు వంతెనను ధ్వంసము చేసెను. అది నాకాశంధుమవారు ప్రకటింపుచున్నారు.

బొంబాయి

బొంబాయి ఇంజనీరింగు కౌన్సిలు మొదటిసభ.

బొంబాయి మార్చి 6:—బొంబాయి ఇంజనీరింగుల మొదటిసభ నేడు జరిగెను ఈసభలో సభ్యులను నిర్మించుట, మార్గములను చక్కదిద్దివోయించుట, నిర్మించుట

గట్టుటకు హెలాల్ గారు కనిపెట్టిన యంత్రాలయము, నదుల విషయమున పనిచేయువారికి తప్పకు నొసగు బోధాప్రాస ములు, మున్నగువిషయములనుగురించి వ్యాసములు చదువబడి, చర్చలు జరిగినవి. ఈసభ సంవత్సరమున కొక పర్యావయము జరుగును. వై సంవత్సరమున, దానికి తరువాత సంవత్సరమున బొంబాయియందును, తదనంతరము వరుసగ పూనా, కరాచీలలోను జరుగును. ఇందులోమొంబ య్లకు చేరుటకు యంత్రకాన్త్రజ్ఞానము, శిల్పకాన్త్రజ్ఞానము, ఇల్లీ మజియితర (ఉద్యోగధర్మమున కవసరమగు) యోగ్యతాంశములు గలిగి, గవర్నమెంటు యిలాకాలోగాని, పోస్ట్ ట్రస్టు, ఇంప్రూవ్మెంటు ట్రస్టు, రైల్వేకంపెని, మునిసిపాలిటీ, యిల్లీ యుద్ధోగస్తానములలోగాని, యిలాకా యితర నిర్మాణ ములలోగాని కొలువుందు గజెటెడ్ ఆఫీసులకు అర్హులు. పూనా నగరనివాసులగు డగ్లక్ గారు కార్యదర్శి.

బొంబాయి అడ్వర్కేటు జనరలు.

బొంబాయి మార్చి 6:—బొంబాయి హైకోర్టులో అడ్వర్కేటు జనరలుగనన్న జి. జే. స్ట్రాంగుమను, గారు త్వరలోనే తమపనికి రాజీయిచ్చెదరటం. అప్పుడు వీరిస్థానమున, బార్నిస్టరు డి. ఎఫ్. బహమాద్దీ గారు నియమింపబడవచ్చును.

గోధుమలగ వానా నిషేధింపబడుట

కరాచీ మార్చి 6:—సింధుగజెట్టు ప్రతికలోనొకరిట్లు వ్రాయుచున్నార:—వర్తమాన గోధుమల రవాణాచేయ కూడదను నిషేధమును సంవత్సరము చివరవరకు అమలులోనుంచ బడునని ప్రకటించుటవలన, వర్తకముపాడెపోయినది. ఈవార ములో స్త్రీ మరులను ఎవరుకూడ యేర్పాటుచేసికొనుటలేదు. నేడు డిల్లీలో గోధుమలవర్తకులును, గవర్నమెంటువారును సభచేయుదురు. దీనిలో వర్తకము ఆగకుండ చేయుటకు, తగినమార్గములు కనిపెట్టుదురు. వర్తకము ఆగిపోవుటవలన ఇంగ్లండుకును ఇండియాకును కూడ నిబ్బందియే. గోధుమలను ఇండియాలో కావలసినవి ముందు సప్లయచేసి, కావలసినంతవరకు ఇంగ్లండుకు కంపుట కష్టము. గోధుమల వర్తకము నాశనమగుటవలన హిందూదేశమున కింతింతసరాని నష్టము కలుగును, పంజాబులో రెండవ పంట కోటి 10 లక్షల యెకరములో వేసినారు. అనగా నిరుటికంపై 17 వంతులు కృత్తియైనది. వైరు చక్కగానున్నది. ఇండియాకుట్టేసరిపోగా, నీయేడు లక్షలకున్న గోధుమలు మిగులును. ఇన్ని టన్నుల గోధుమ లెవ్వడు మిగులలేదు.

కీర్తిశేషులగు గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారు.

బొంబాయి పాఠశాలసభ.

బొంబాయి మార్చి 5:—గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారి ఆకాల మరణమువలన కలిగిన దుఃఖమును తెలుపుటకు బొంబాయిలో మహాజనసభ జరిగినది. బొంబాయిలో జరిగిన సభలకు తాము యెరిగినంత వరకు యంతమంది జనము యిదివరకు యెన్నడును రాలేదని చాల ముసలివారు చెప్పివారు. అన్ని బాతులవారును, అన్ని మతములవారును, స్త్రీలు, పురుషులు వేలవేలవచ్చిరి. సభ 5 1/2 గంటలకు ప్రారంభమగునని ప్రకటించబడినను, జనము లెండున్నరగంటలనుండియే రామొదలు పెట్టినారు. 8 1/2 అగు నప్పటికి వికాలమగు సభామందిరము కిటకిటలాడినది. తరువాత వచ్చినవారికినియు ముటుకూడసలముచొరకలేదు. ఇక్కడసలము చాలనందున ఎలిఫంటుస్ట్రీట్ లోటలో సర్ నారాయణ సంగెర వారాగ్రుగారి ఆధిపత్యము క్రింద యంతొక సభ జరిగినది. ఈ సభకుకూడ స్త్రీలు పురుషులు అనేకమంది వచ్చిరి. గోక్షే గారి సద్గుణములను పొగడుటకు అనేక ఉపన్యాసము లిచ్చుటకన్న, యంతమంది జనము వచ్చుటే ఆయనను పొగడుట, అని సర్ ఫిరోజుమహేంద్రా గారు అనిరి.

గోక్షేగారి ఆకాలమరణమువలన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య మునకు చాలనష్టము కలిగింకకుచింతిల్లుచున్నామను తీర్మానమును ఉపపాదించుచు హెచ్. హెచ్. ఆగాఖానుగారు దుఃఖమును పుట్టించు ఉపన్యాసము నిచ్చిరి. మహతాగారు ఆగాఖాన్ గారి తీర్మానమును బలపరచిరి. ఆనరబుల్ క్లాడ్ హిల్ గారు కూడ ఉపన్యాసించిరి.

గవర్నరుగారు.

తనదేశముకై ప్రాణమును ధారపోసిన ఆ సామ్రాజ్య రాజ తంత్రజ్ఞుడు చరిత్రపుట గొప్పసప్తము. అని గవర్నరు గారు తమ ఉపన్యాసములో చెప్పిరి.

గోక్షేగారి కుటుంబమునకు పరామర్శకు పంపుటకును, స్మరణచిహ్నము విషయమై ఆలోచించుటకు సంఘమును యేర్పాటు చేయుటకును తీర్మానించిరి. సర్ బాన్ హిటన్, డాక్టర్ స్టాన్లీడ్, మన్షల్ రిడ్, సర్ దొరాబ్ తాతాగారు కూడ ఉపన్యాసించిరి.

వివరములు

జేటిరాత్రి బొంబాయిపొనహాలో జరిగిన మహాజన సభకుగవర్నరుగారు అధ్యక్షులుగానుండిరి. గోక్షేగారిమరణము వలన కలిగిన దుఃఖమును తెలియజేయు తీర్మానించిన తరువాత వారిపేరును నిలుపుటకు స్మరణచిహ్నములు యేర్పరచవలెనని తీర్మానించిరి. చందాలను వసూలు చేయుటకు సంఘమును యేర్పరచినారు.

గవర్నరుగారి ప్రసంగము

గొప్పదేశాభిమాని, సామాన్యకుటుంబములో పుట్టినవాడు, తనమతాను ప్రకటించుకొనుటకు అసహ్యపడినవాడు, డాం డిక్ముయెరుగనివాడు, యిట్టివాడయ్య అఖండమగు మేధావలను, సద్గుణములవలనను, ఆత్మగౌరవము వలనను, సమీపదానిని చేసితిరినందునను, ప్రజానాయక డిక్రీగాంచినవాని మరణ మునకై నేడు ఇండియా విలపించుచున్నది.

ఆగాఖాన్ గారు

ఆగాఖానుగారు ఇట్లనిరి:—నీతిబలము, దైవబలము గోక్షేగారిని మహాశక్తివంతునిగ చేసినవి. ఈయనకు వేరెస్మరణ చిహ్నము కావలెనా? ఇండియాగవర్నమెంటుయొక్క ప్రస్తుతపు కార్యనిర్వాహకసభవైపు చూడుడు. సామ్రాజ్యకాసన సభను, రాజధాని కాసనసభలను, కార్యనిర్వాహక సభలను, ఇండియాసెక్రటరీగారి కాన్సిలును సర్వభారత మహమ్మదీయ సంఘమును ఇప్పటికాంగ్రెసు ప్రకృతి, మియిష్టము చేసినవైచూడుడు! ఎక్కడమాచినను గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారిశ్రే ఆగపడుచునేయున్నది. మానవుడు తనజీవితకాలములో చేసి పనులె అతనికి స్మరణచిహ్నములుగ నుండును! వేరెస్మరణ చిహ్నములుకావలెనా? గవర్నమెంటు మనకుండుఅభిమానము చూపుటకు ప్రజలు గవర్నమెంటువారియందు అభిమానము చూపుటకుగూడ గోక్షేగారి కృషియే కారణము. ఇటీవలి 12 సంవత్సరముల హిందూదేశచక్రవర్తిను చదివినవారు యెవరును నేను చెప్పినమాటలు కావనరు. గోక్షేగారికి ఒక్క స్మరణచిహ్నము కాదు. చలువరాలివిగ్రహము కాదు. లోనా విగ్రహముకాదు. ఒక్క పూనా, బొంబాయిలలోనే కాదు. కలకత్తా, ఢిల్లీనగరములలోకూడ, ఇండియా అంతటను ఆయన కు స్మరణచిహ్నములు ఏర్పరచవలసినదే. “హిందూదేశనేక సంఘము”లను ఇండియాఅంతట స్థాపించవలెను. భవిత్రముగ ఈ స్మరణచిహ్నమునకు హిందూదేశమనందలి ప్రతివారును చందాలు ఇయ్యవలెను.

ఇతరులు.

ఆనరబుల్ క్లాడ్ హిల్లు, సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లా, సర్ ఫజల్ భాయి కరీంభాయి, హెచ్. యే. వాడియా, సర్ త్రమసురార్ జి గోకుల్ దాస్, ఆనరబుల్ జిన్నా, ఆనరబుల్ జి. కే. షేక్, డాక్టర్ స్టాన్లీడ్, జి. బి. పెటిట్ వీరుకూడ ఉపన్యాసించిరి.

హిందూదేశమునకంతకు ఒక స్మరణచిహ్నము.

ఢిల్లీ మార్చి 5:—గోక్షేగారిపేరును నీరసాచేసి వారిని గౌరవించుటకు ఇండియాకంతకు ఒక స్మరణచిహ్నమును యేర్పరచవలెనని ఫిబ్రవరి 28వ తారీఖున ఢిల్లీనగరమున జరిగిన మహాజనసభలో తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మానము ప్రకారము వ్యవహారమును జరుపుటకు, సామ్రాజ్య కాసనసభాసభ్యులను, రాజధాని కాసనసభలసభ్యులను, ఇండియాయందలి పంజాబ్ ములలోనున్న పెద్ద మనుష్యులను కమిటీగ యేర్పరచినారు. కమిటీవారు యీనెల 20వ తారీఖు ప్రారంభముల మొదటి సభను చేసి, కమిటీ అధికారులను, కార్యనిర్వాహకులను యేర్పరచుదురు. గోక్షేగారి “హిందూ దేశనేక సంఘము”ను ప్రతి రాజధానిలోను స్థాపించియు నారి విగ్రహమును ప్రతి రాజధానిలోను నిలిపియు వారిని గౌరవించవలెనని యిప్పటికి ఆసేకులు తెలియచేసినారు. చందాలను పంపువారు రెంటిలో దేనికి నియ్యదలచినాగో తెలుపుచు చందాలను పంపవలెను. రెండు కియ్యయ్యగలవారు అట్లాచేయవచ్చునుకాని చాలమంది నేనకసంఘములనే స్థాపించి వాకపేరును నిలిపిన బాగుండునని తెలుపుచున్నారు. గోక్షేగారు చరిత్రపుట తాము మొదలు పెట్టినపనిని సాగించవలసినదనోకరి. కాబట్టి వారు ప్రాణములను వదలువరకు దేనిని అధికముగ ప్రేమించిగో దానినే మనము బలపరచుట నుంచి. అట్లు చేయుటవలన స్వాస్థ్యత్యాగులను, విద్యావంతులను అగు యువకులు గోక్షే గారి మార్గమును అనుసరింపుటకు తగిన ఆసక్తికలుగుదును.

1. இவ்வாறு பார்த்துக் கொண்டு இருக்கையில்
 2. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 3. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 4. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 5. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 6. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 7. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 8. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 9. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்
 10. அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில் அந்த நேரத்தில்

కన్న సి, చూడు, అందు రుచికారీ నేలలు, పైను అందు కో, ఆర్ డిట్ల అందుకో. ఇ.సి.ఫలెపు ప్రాంతం పొడిగిన, చేయరు అందుకో, సి. ప్లోరు అందుకో, గడ్డము అందుకో, (ఎల్లి నామ ఇచ్చునెన్నకంపెనీ చెల్లెను, చేడను, మేలెను ఇక నూరెన్నకంపెనీలు వీరివిజనీలు సంబంధించినంతవరకు) (గవం అందుకో (హాన్సాన్ మరకంపెనీవారి ఏజన్సీ సంబంధించినంత వరకు) హాలంకు బొంబాయి కర్తకసంఘముకంపెనీ; (థె నానా ఇకనోరెన్న కంపెనీ రుచునెన్నెట్లు మేలెను ఇకనూరెన్న కంపెనీ, ప్రవ్యున నేవన ఇకనూరెన్నకంపెనీలను సంబంధించి సంతకంపెనీ; కౌను అందుకో, హాన్సీ, ప్రీయ, నోపక్లము డిల్లీ అందుకో, బాబు పోన్సీ నెలలందుకో కరాచీ డిల్లీ మరకంపెనీ అందుకో, వీరివిజనీ ఏజన్సీలను అందుకోపిలు అం దుకంపెనీకి సంబంధించి సంతకంపెనీ, మిలైలూసిను, అందు బర్మింగంపెనీ, మెట్లెను కంపెనీలూగా, ఏప్రింగెను అందుకంపెనీ, పైపెన్న అందు నోలిమెలిచిలీను బాబు అందు కంపెనీ, సాలము వాలర్లు బరన్ (వీరి ఏజన్సీ బ్రిటిషు ఎన్లెను కంపెనీ సంబంధించినంతవరకు) వీ థెన్నె జరు అందుకంపెనీ అందుకో వుల్లు అందుకో; ఎస్. కంపెనీ, జే. మెండ, ఎస్, యోక్; డి. క్రిమి వారికం కంపెనీ మెండూ ప్రకారము, లై నెన్న లియ్యబడినవి:—అమ్మనోర్లు విల్లీవిద్యాయపుముద్రా లయము, బొంబాయి, బొంబాయి కాలము, మైసూరుకో, పీట్ అందుకో, వాలర్లు బ్రెయ్ అందుకో, ఏ. సి. కో. హెలెరు లూయి, డి. జె. ను, అందుకో, టన్నరు మారిను అందుకంపెనీ (వీరి ఆన్లెన్లెను కంపెనీ ఏజన్సీకి సంబంధించినంతవరకు) డి. మెక్రాపోల్. అందుకో జుమ్మిన్లెను అందుకో (టెన్లెంగు కంపెనీ, బాబుగానా కంటున (టెన్లెంగు కంపెనీ, కాడ్డము అందుకో, బొంబాయి క్రెల్లి వ్యాపార సంఘము లెకంపెనీ హెచ్చిలీను, ఏ, హెచ్చిలీను అందుకో. హెచ్చి నెంట్లు బియ్యనూన, బాబుకంపెనీ, డి. జె. ను, హంకాంగు అందుకంపెనీ హ్యాంకింగు కాన్సోరెషను, నెనాటోజెను కంపెనీ, డి. బర్మిన్లె ఇకనూరెన్నకంపెనీలను అందుకంపెనీ జోన్లు ఇంజనీరింగు కంపెనీ, స్ట్రోను అందుకో, వుల్లును కంపెనీ సి. హమ్మెలు.

హైదరాబాద్ నవ్వుము.

ధిల్లీ మార్చి 5:—ప్రాన్న తెలియబడెను నవ్వుమున వారి 76 వ కట్టియందు ఘుర్కూల 22 వ కలాలములలోని జమీ చారు నుచూసింగు గురంగు అనువారి కేర్లు మాత్రమున్నవి.

బర్మా

బర్మా రైలువే ఏజెంట్.

సృరణచిహ్నము నేర్పరుచు యోర్నాటు. రంగూను మార్చి 5:—ఇదివరకు బర్మారైలువేకు ఏజెంట్లగుండి కి రిశేఫులయిన, జే. విలి కాన్సూగారికి సృరణ చిహ్నము నేర్పాటు చేయుటకొక కమిటీ యోర్నాటుచేయ బడినది. వీరు 5,000 రూపాయలను కనూలుచేసిరి. నైరు డిలివోకో, గడియారపు సంబంధము నిర్మించుటకు సామ్యు చంపాచేయబడినది. ఈ సామ్యుగాక సృరణ చిహ్నమునకు కావలసిన కట్టిన సామ్యును యిప్పించుటకై నైలుకేఫోర్లు వారి అడుగుటకు కమిటీవారు నిర్ణయించుకొనిరి.

బర్మా చిఫ్ కోర్టు జడ్జి.

రంగూను మార్చి 5:—బర్మాచిఫ్ కోర్టుకు జడ్జిగన్న 55 వేల రూపాయలను మార్చి 18 వ తేదీనుండి అరుమాన ములు నెలవు పుచ్చుకొందురు. వీరి స్థానమున గక్క మెంటు, ఆర్మోకీటుగన్న రాడ్ ఫోర్టుయంగుగా ఆర్మోకీటు పాచేయ కచ్చుకు.

కాల్సియం కార్బోనెట్ విగుమతి

రంగూను మార్చి 5:—కాల్సియం కార్బోనెట్ అను రసవాదసంబంధముగ వర్ణవును మదరాసులో నిగుచుచి చేయు విషయమున మదరాసు రోట్ట్రెట్టు చేర్మోగాకి అధికారుము కల్లుగుటకు చిక్కన్ అనకాక మేర్పడుటకు అనుమలముగ అనన్తువును నిగుచుచిచేసి నెలవయించుకొని యిక్కచోట్లకు పంపుటకు ఏర్పడియెందు నుదరాసునియమములను సవరింక కలయునను నాహలను గురించి ఇండియాగవర్న మెంటు వారు రంగూను పోర్టుకమిషనరుల కొక యు థైరము ప్రానియండిరి రంగూను రేవునకు సంబంధించినంతవరకు బర్మారైలుములలో నట్టి మార్పులను ప్రచోదేట్లుట యుక్తమని రంగూను పోర్టు కమిషనరులకు లోచితదని జవాబుప్రాయబడినది.

ఆంధ్రమహాజనసభ

[ఎం. వి. ఎస్. కర్న]

రాబోవు ఆంధ్రమహాజనసభకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ అసభ్యులు జాగా నెన్నకొనిన బాగుగానుండునని శ్రీయుత సరసింహ రావుగారు, మున్నగువారు వ్రాయుచున్నార. కాని యీ సభకు మన ఆంధ్రుల నెన్నకొనిన క్షామనీయముగానుండును. ఈ సభాధిపత్యమునకు మానసియులగు సి. రామారాయనింగారు, మోల్ల రామచంద్రరావుగారు, అట్లూ. వీరు ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమునకుగా పాటుపడుచున్నారు. వీరినే తప్పక ఎన్నకొనిన బాగుగా నుండును. వీరిద్దరిలో నొకరు తప్పక సభాధిపత్యమునకు నొప్పకొన గలరు.

[కె. సా. నారాయణరావు-విశాఖపట్నం]

ఈనెల 5వ తేది సాయంకాలము విశ్వవిద్యాలయములో తృతీయాంశమహాజనసభాసంబంధముగల సభ్యులసంఘమువారు సమావేశమై ఈనెల 1915 నెం. మేనెల 12, 13 తేదీలను జరుగుటకు నిర్ణయించినారు. సభ వేసవికాలపు నెలవులలో జరుగుట ఏర్పాటుచేయుటచేత వేసవికాలములో విశాఖపట్నములో చాల సౌఖ్యముగానుండుటచేత ఆంధ్రమహాజనసభ సభకు దయచేసి సభ జయప్రదముగా జరిగెతురని నమ్ముచు న్నాము. వాగము దినములలో సభాభ్యుత్థిని ఎన్నిక జరుగును. ఆసమాచారము తిరిగి తమ పత్రికకు వ్రాసినది. ప్రతినిధు లకు వసతి భోజనాది సౌఖ్యములు ఏర్పాటులు చేయుటకు ఉపసంఘములు నియమింపబడినవి.

[వి. ఆర్. జగదీశ్వర]

ఆంధ్రమహాజనసభ జరుగుకాలము సమీపించుచున్నది. ఈ సంవత్సరము జరుపుటకు నిర్ణయించబడిన విశాఖపట్నమున ప్రయత్న ములుజరుగుచున్న కవలించుచున్నాము. శ్రీయుతపూజారి రాజు వేంకటపతిరాజు బి.యె.బి.యల్. గారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా ప్రజలచే నెన్నకొనబడిన వినుటకు చాల సం తపసుచున్నది. వీరివద్ద కంతయు తగినవారు. ఇక సభాధ్యక్షునిగురించి కొంచెము వ్రాయవలసియున్నది. మార్చి 5లో ఉపన్యసింపగల ఆంధ్రునే ఆంధ్రసభకు అధ్యక్షులుగా కోరుట యుచితము న్యాయమునని కొందరును, ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయ మింకను హిందూదేశమునకు వ్యాపించి అందరి యా మోదమున పొందని యాసయములలో ఇతరరాష్ట్ర వాసు లగు సమర్థుల నేర్పిన తీసికొనికచ్చిందోషము లేదని వేరకొం దరులు తలచుచున్నారు. ఇట్టి సమయములో ఆంధ్రేతరుని తీసికొనికచ్చినందువలన కలుగుచోని లేదనియే చెప్పవచ్చును! ఏమందు? మనకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము కావలెనని ప్రత్యేకపు హక్కులు ఆవశ్యకమని, వేయో? ఆంధ్రు లభివృద్ధి చెంద వలెనని, ఇతరరాష్ట్రవాసులు మూలకముగ గూడ పనిజరిగిన గాని లాభములేదు. ఆంధ్రజాతి కట్టిపరాక్షేత్ర యావశ్యక మగు కోజులవచ్చినవి! ఆంధ్రభూమిలో మాటలాడ లేదను కా రణమున ఇతరులను అగ్రాసనాధిపతులుగా ఆంధ్రమహాజనసభ కాహూయము చేయరాదనట పొరపాటని నాతలంపు. ఆంధ్ర మహాజనసభ మండల సభలవంటిది కాదు! రాఖాసభలవంటిది కాదు!! మతసభలవంటిది కాదు!!! ఆంధ్రుల గౌరవమును, ఆంధ్రులకు జరుగుచున్న యన్యాయమును, ఆంధ్రజాతియభిమాన మును, జేసోల్ల చాటుకు వడ్డెంజంబడిన ఆంధ్రమహాజనసభ, నిశ్చయముగా, తేయ మహాజనసభలకు పూజింపదగినది. ఇట్టిజాతిమతవివేకమును ఆంధ్రులయందు గౌరవము గల ప్రతివాడును అగ్రాసనాధిపతిగావచ్చుట కర్హుడనియే యంగీకరింపదలెను. అయితే ఒక్కపనిమాత్ర మవశ్యకము! ఈకోజులలో అగ్రాసనాధిపతులు వారి యుపన్యాసముల న చ్చుకేయించి చదువుచున్నారగునక అగ్రాసనాధిపతిని కొర నపుడే ఆవ్యాసము ఆంధ్రభూమిలోకి తిరుమాచేసి, ముద్రించి సభకులకు పంచివెట్టుటకు తగిన సాధకము కలుగజేయదని ఆహ్వాన సంఘమువారు కొరుకులకు గౌరవహియేమియులేదు. ఆ తెలుగువ్యాసమునే సభలో బదిలించిన, ఆంధ్రులు కృత్తి కొందుట భావ్యమని నాయభిప్రాయము.

ఇంకొకటి! ఆంధ్రమహాజన సభాస్థాపితోప సంఘము వారు నితరసంవత్సరమున చేసినకృత్తి, ఉండవలసినంత సంతుష్టి గాలేదని తోచుచున్నది. ఈసంవత్సరముజ్జీవోపము బహుళా నుగూడదండ! అట్టికృత్తియే తగినకట్టుకలతో జరుగనియెడల జాతీయప్రతిష్టాపనయొక్క గౌరవముసంఘమువారు కాపా డుటలేదని చెప్పవలసినవచ్చును! అట్టిరోటుపాటు లీసభకుం దు కల్గిడింపబడునుగాక! జేసోకటి! ఇప్పుడు జరుగజ్జే యా న్న సభ మూడవది కనక సభామండపమునకు మూడువ్యారము లుంచి ముగ్ధులారాంధ్రరాజుల చిత్రపటముల నాయాగ్నాగ్రముల వద్ద కట్టుట జాతీయప్రతిష్టాపనమున కొొ చిహ్న గానుండగల దని తోచుచున్నది. ఆహ్వానసంఘమువారు ఈగుసన్యాసము లను చేయుదురుగాక!

Bombay Engineering Congress. The first Meeting.

BOMBAY, March 5. The first meeting of the Bombay Engineering Congress was held to-day when papers were read and discussed on town planning, road maintenance, the Halal filter installation, and river training works. This Congress is to be an annual function and will be held next year in Bonibay and in subsequent years in Bombay Poona or Karachi. Gazetted officers with engineering, architectural or allied professional qualifications who are in the employ of Government, Port Trust, Improvement Trust, railway company or municipality or a similarly organised public body are eligible for membership. The Secretary is Mr E. M. Duggan of Poona.

Mr. A. Gettins Death

BOMBAY, March 6. News has reached Bombay of the death of Mr. Arthur Gettins who had been connected with the firm of E. D. Sassoon and Company since 1904 managing Bombay and Calcutta offices. Two months ago he went home on leave and was taken ill with a fatal attack of Pneumonia.

Bombay's New Advocate-General.

BOMBAY, March 6. It is stated that Mr. D. N. Bahadurji, Barrister-at-Law, Advocate, Bombay High Court, is likely to be appointed Advocate-General in place of Mr. T. J Strangman who will resign this office shortly.

Bombay Share Market.

BOMBAY, March 6. Government paper 3 1/2 percent is quoted at 92 1/2 for cash delivery. 4 per cent Port Trust bonds changed hands at 100-114. four per cent Municipal long dated bonds were quoted at 97 and Improvement Trust bonds at about same rates. Municipal Tansa bonds (1933) kept steady at 119 and sanitary ones at 108. On Stock Exchange prices of Cotton, mill shares remained very much same. During the week coal market continues firm and there is very little shipment coming forward at present. Freight from Calcutta make seaborne coal unworkable and only business reported is in railborne coal from Bengal varying from Rs. 3 1/2 Jheria to Rs. 5 Deshargarh. South African and English coals are out of market at present.

SOUTH INDIA.

Travancore Law College.

TRIVANDRUM, March 6. This year's valedictory meeting of the Travancore Law College held last night in the Jubilee Town Hall was crowded to the utmost capacity. The most distinguishing and unprecedented feature of this year's function was the Ministerial Presidentialship and the Chief Justice's lecture. The Chief Justice's address and Presidential remarks were edifying to the students of law beginning professional career. Both paid homage to the late Sir Bhashyam Iyengar.

UNITED PROVINCES.

A Sensational Cheating Case.

ALLAHABAD, March 5. The Law Assistant Commissioner of Ajmer has delivered Judgment in the case Mrs. Taylor vs. Allah Baksh Ban. sidhar and Maharaj Swarupa Tahsildar charged with alleged cheating. The Magistrate held Mrs. Taylor had been guilty of starting amazing falsehoods and her present story has been only gradually developed. He found the case for prosecution was untrustworthy. The Magistrate therefore acquitted all the accused.

The Garnett Orme will Case. Judgment Reserved.

ALLAHABAD, March 5. Counsel on either side having concluded their arguments in Garnett Orme will case in the Allahabad High Court, Their Lordship have reserved judgment.

Ticket Inspector and Railway Passenger. A Case of Grievous hurt.

ALLAHABAD, March 5. Before the Joint Magistrate of Allahabad Greenway travelling ticket inspector of railway, was charged with causing grievous hurt to a passenger by pushing him down from a running train. The facts alleged were that the Inspector wanted to check the passenger's ticket. The latter was not able to produce it. An altercation ensued as the result of which the accused pushed the complainant down from the train which was in motion. Mr. Dillon who appeared for the accused tendered himself as a defence witness and in reply to the Court whether he could appear as witness he said he would retire from the case and get another counsel to argue it. Mr. Dillon's deposition went to show how certain exhibits in the case come into the possession of the defence.

CENTRAL PROVINCES.

The Chief Commissioner of the Central Provinces.

ALLAHABAD, March 5. The Chief Commissioner of the Central Provinces with Lady and Miss Robertson returned to Nagpur on Wednesday afternoon from the Camp accompanied by Mr. Stocock and Mr. Neir. The Chief Commissioner will probably leave for Jabulpore on route for Ranchinmari about the middle of the month.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY.)

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN

Aniline Dyes.

Assistance to Indian Users.

LONDON, March 4.

LONDON.—In the House of Commons, Mr. Roberts said, in reply to a question, that the Secretary for India was rendering all assistance in his power, in conjunction with the Board of Trade, to Indian users of aniline dyes to enable them to procure from holders and manufacturers of dye-stuffs in Great Britain a fair share of available supplies and to obtain licences to export.

German Submarine Fired on.

By a Yacht in St. George's Channel.

LONDON, March 5.

THE HAGUE, March 3.—The German Legation announces that a German submarine was shelled by a yacht in St. George's Channel. The yacht opened at five thousand yards with two small guns. The submarine was the famous U 21.

The yacht mentioned was offered to the Admiralty at the outbreak of war and has since been employed on patrol duty. The crew state that they shelled the U 21 on February 21st, between Fishguard and Rosslare. They believe that they damaged the submarine.

Fall in Wheat Prices.

ALLAHABAD, March 5.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The operations in the Dardanelles have further eased wheat prices.

Parcels for Soldiers.

Question of Duty Exemption.

LONDON, March 5.

Replying, in the House of Commons, to a suggestion to exempt Customs duty on parcels sent to soldiers in India, Mr. Roberts said that he did not consider that the circumstances called for exemption, which moreover, would be difficult to work.

Lord Rosebury's Son Engaged.

LONDON, March 5.

The Hon. Mr. Neil Primrose is engaged to Lady Victoria Stanley, daughter of the Earl of Derby.

Bombs from a German Airship.
Thrown over a British Steamer.

LONDON, March 5.

The British Oil-tank steamer which has arrived in the Humber reports that between Yarmouth and Spurnhead a German airship approached and descended and dropped three bombs. Fortunately the Captain had time to steer a Zigzag course and the bombs fell harmlessly. The vessel also as a precaution got boats ready for launching.

A Paris Statement.

PARIS, March 5.

PARIS.—An official announcement shows that owing to lack of success Germany is redoubling her efforts to incite the crews of the submarines to piracy. An inspecting Admiral on a visit to Wilhelmshaven promised exceptional rewards for the sinking of merchantmen and recommended submarines, if possible, to seize what they could on board the merchantmen.

Destroyer Sinks a Submarine.

LONDON, March 5.

The Press Bureau says that a destroyer off Dover yesterday afternoon sank the German submarine U 3 the Officers and men being captured.

The "Thordis" Exploit.

The Admiralty confirms that an examination of the "Thordis" shows that the vessel rammed and in all probability sank a German submarine.

Russian Fleet making for Bosphorus.

LONDON, March 5.

It is reported that the Russian fleet has been sighted off Bourgas making for the Bosphorus.

The Sunk Submarine

A Steamer's report

LONDON, March 5.

The west Harlepool steamer "Alston" reports that she has sunk a German submarine in the Channel.

FRANCE.

Germans' New Device.

French Soldiers Burnt.

Jets of Petrol Thrown into Trenches.

LONDON, March 5.

PARIS.—An Army Surgeon gives a terrible account of the injuries received from German petrol sprayers. He saw wounded with their features horribly disfigured, with limbs swollen and uniforms burnt. Some of the lesser wounded, describing their experiences, said it had been a quiet day when the French suddenly found that jets of

TELEGRAMS.

petrol was being directed at their trenches. An officer ordered the men to extinguish their pipes but it was of no avail, as a few seconds later the grenades were rained upon them. The trench caught fire, and the Germans, profiting by the confusion, approached and threw lighted torches, increasing the blaze. It was impossible to escape from the torrent of fire, and the French, with their clothes streaming with petrol, were forced to abandon the trench. The second line checked the German attack ten minutes later. Subsequently a vigorous counter-attack severely punished the Germans who were driven back, leaving three hundred killed and wounded and sixty prisoners.

German Powder Magazine Bombed.
By French Aviator.

LONDON, March 4.

PARIS.—A French aviator dropped bombs with complete success on a German powder magazine at Mott-welt in the Black Forest.

Latest Paris Report.

LONDON, March 5.

PARIS.—The evening communique says:—Another trench has been occupied in the Belgian duues. Progress in Champagne is continued.

Fresh German counter-attacks on the crest northeast of Meuil and attacks on Four-de-Paris and Vanguois in Argonne have been repulsed.

A German aeroplane has been brought down near Verdun and two airmen captured.

German Submarines hit and Sunk.

PARIS, March 5.

It is announced here that destroyers at Dover have sunk the German submarine No. U 8 the crew being made prisoners. It is also stated that a vessel of the Second French Light Squadron, fired in the channel on a German submarine. The latter which was hit by three shells dived and disappeared.

A French Communique.

LONDON, March 5.

PARIS.—The Communique says:—We recaptured a greater portion of an advanced trench at Notre Dame De Lorette taking 150 prisoners. The Germans again bombarded Rheims Cathedral. We repulsed two counter-attacks at Vauquois and made fresh progress indicating appreciable losses and taking many prisoners. We are masters of the greater part of the village.

RUSSIA.

Russian Advance on Prasnysz.

LONDON, March 5.

PETROGRAD.—The capture of the village of Kerjek reported by the Grand Duke indicates a considerable advance by the Russians in the region of Prasnysz, as it lies twenty-one miles north-west of Prasnysz and ten miles south of Myshinetz. The Germans are making a stand on the river Omuleff, which rises near Villenberg in East Prussia, evidently in hope of interrupting communications between the Russians in the region of Prasnysz and the Russians on the Shinetz-Kolono front.

Germans Try to Interrupt Communications.

When the Germans advancing in the Grodno region threatened the Warsaw railway all the peasants on the countryside aided the Russians with the utmost devotion and were tireless in mounting guard over the line, men and women spending days and nights in woods and miry fields. Many were armed with old muzzle-loaders, alert for the German advance guards. They captured many scouts whom they bound hand and foot. In some cases they tied up the locks of captured rifles lest, as they said, they should shoot any body.

Latest Russian Report.

LONDON, March 5.

PETROGRAD.—The Communique says:—The Austrians in Eastern Galicia are endeavouring to maintain their positions on the River Lukwa. We captured during the day in the Carpathians and Galicia 47 officers, three thousand men and sixteen quickfiring. The Austrians continue abortive day and night attacks between Opatowa and the San suffering immense losses. We repelled them with hand grenades and by bayonet counter-attacks and captured many prisoners and guns. Our offensive between the Niemen and the Vistula continues. Our troops are progressing in the Grodno district, a stubborn artillery engagement is maintained at Ossowiec. Further south the Russians have advanced in hand to hand fighting which is proceeding in the villages. We took further 21 officers and 690 men at Kerzek. Violent fighting is proceeding between the Mlava and Horzole.

Russian Official Report.

LONDON, March 5.

An official statement issued in Petrograd says:—General Brusiloff's brave troops continue vigorously to repulse the Austrians' desperate rush in the Carpathians. An officer and prisoners state that the Austrians never suffered such enormous losses as in the recent attacks which the Russians repulsed. Certain divisions were annihilated.

Russia's temporary evacuation of Bukovina and part of Eastern Galicia have caused the enemy's press to assert that the Russians hold only a wretched fraction of Galicia and are about to evacuate Lemberg. On the contrary we occupy 37,500 square miles in Galicia with a population of 6½ millions, twice the area of Belgium.

Russian Master Stroke.

ALLAHABAD, March 5.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The defeat of the Germans on the Narew has been completed by the pursuit of the enemy, who is now back on his

TELEGRAMS.

own frontier. The area north of Warsaw is now of the enemy. General Von Hindenburg apparently hoped to push Warsaw partially recovered in the north by reason of the east Prussian advance. His employed several army corps to force a passage to the city down the Narew valley. The Grand Duke headed the onslaught with light forces and advanced, while the main Russian forces issued from the river valley, broke the German centre and drove off the right column and then changed front. Very few of the 26th Army Corps escaped. The operation was a master stroke and an excellent example of the counter-offensive following a retreat. The pursuit has resulted in the capture of several thousands. The Germans abandoned almost everything in their retreat, although half the guns got away. The Germans' East Prussian advance towards the Niemen has been drawn forward and is unable to influence the situation, being clear of the railways and out of touch with the remainder of the German forces.

TURKEY.

Allied Fleets' Further Activities.
More Guns Destroyed.

LONDON, March 5.

The Admiralty announces that the attack on the Dardanelles was continued on Wednesday. The Admiral has not yet reported the results obtained within the Straits. The light cruiser "Dublin" outside the Straits demolished an observation station on the Gallipoli Peninsula, and the light cruiser "Sapphire" bombarded guns and troops at various points in the Gulf of Adramytti. Six modern field guns near the fort-B were destroyed, making a total of forty-guns demolished. French battleships bombarded Bulair fort and wrecked Kavack bridge.

Thursday's Operations.
Ten Large Warships Engaged.

LONDON, March 4.

ATHENS.—Ten large warships to-day engaged the Dardanelles forts.

GERMANY.

German Press Comment.
On Mr. Asquith's Speech.

LONDON, March 4.

AMSTERDAM.—Commenting on Mr. Asquith's speech the "Kreuz Zeitung" rejoices that there is no chance of the American proposals being accepted.

The "Cologne Gazette" says:—"England wishes for war to the knife. She shall have it."

MONTENEGRO.

Antivari Bombarded.
By Austrian Warships.

LONDON, March 5.

CETINJE.—Five Austrian warships bombarded Antivari. Valuable stores were burnt and the royal yacht was sunk. One civilian was killed and several were wounded.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

Secretary of States Telegram.
Situation on the Eastern Front.

DELHI, March 5.

The following telegram has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy, dated 3rd March:—It may now be definitely concluded that the Grand Duke Nicholas has successfully stemmed the German advance from East Prussia and, what is equally important, has apparently effected the purpose without materially weakening any other portion of the enormous front. His lines on the left bank of the Vistula before Warsaw, the most crucial point along the whole front, are as impregnable as ever. He still holds possession of the Carpathians and has turned on the Austrians in Eastern Galicia. According to the latest reports, the bombardment of the minor fortress, Ossowiec with guns of very large calibre continues, but everywhere else on the Niemen and Narew front the Russians are assuming the offensive. Northwest of Grodno the Germans are falling back and near Prasnysz are retreating precipitately to their own frontier. Prasnysz is the nerve centre of the whole of this region, and the Russian re-occupation will compel other German forces to retire by separate roads over a marshy country. There is some reason to believe that it was the newly formed troops which broke down under the Russian attack here. In the Carpathians the Austrians have delivered another vigorous assault, all slopes of mountains and ravines being strewn with Austrian dead and many annihilated. In Eastern Galicia also the Austrians have suffered a considerable defeat and have been obliged to retire. The great Austro-German offensive on the East has thus failed.

Position on the Western Front

In accordance with precedent we must expect fresh effort in the west and there are signs that it is beginning. The French report violent German counter-attacks in Champagne round Perthes where they have recently made so much progress. The French, however, hold their own and even advance. An attack upon British lines preceded by a heavy bombardment also was repulsed and the enemy trench captured.

The Joint Note on Rearisals.

The French Press is greatly pleased with the terms of the joint note on Rearisals. The neutral shipping is considered to have been treated reasonably and humanely.

TELEGRAMS.

Attitude of Italy.

Operations in the Dardanelles are markedly affecting Italian opinion and have made the need of an early decision one way or another much more clearly realised.

Under-Graduates in the Army.

Mr Asquith in the House of Commons, said—Two-thirds of the under-graduates of Oxford and Cambridge have volunteered and are now serving in the army. Out of 81 blues, the flower of the athletic world, 80 are on active service. Many have made very great sacrifices to join, and the spirit which animates them all is patriotic in the best sense.

War Gifts.

DELHI, March 5.
THE Viceroy has accepted a gift by the Nawab of Dujana of fifty camels for transport purposes.

An Indian Prince at the Front.

Mr Mir Ghulam Ali Khan Talpur, third son of His Highness the Mir of Khairpur, after taking the degree of B.A. in London has joined the British Army and gone to the seat of war as a Lieutenant.

Indian Casualties.

DELHI, March 5.
The only officer mentioned in the 76th casualty list from France and Belgium is Jamadar (previously Havildar) Suba Singh Gurung 2nd Gurkhas, prisoner of war (previously reported missing).

The "Gazette of India" Notification.

DELHI, March 5.
The following is published in the current issue of the "Gazette of India"—

It is notified that the licenses specified in the schedules annexed to this notification shall remain in force for the following period viz the case of the licenses specified in schedule I until the 4th August 1915 and in the case of the licenses specified in schedule II so long as the trading order aforesaid shall remain in force.

Enemy License Holders List.

The following is the list showing the names of holders of licenses in schedule I—Alois Schweiger and Coy, the Austrian Lloyd Steam Navigation Coy, Austrian Export, and Import Co, Ltd Bettmann and Kupper—a Blaschke and Co (so far as their agencies of the Faruwerk Myhlsein Vorn a Leonhardt and Co J F Blackmann Carl Kalanach Geyruder Friest Jobs Gurnes and Co and Heine A. D Meyer are concerned) Badische Co Ltd, Baur and Kranse Bume and Ren Continental Tyre Co, R. Ditmar Co E. G. Fulep Farbenfabriken Bayer and Co. C Flor and Co Gaddum and Co (So far as their agencies of the Alliance Insurance Co of Berlin Ltd and Baden Marine Insurance Co Ltd. are concerned) Graham and Co (so far as their agency of the Hansa Line Steamships is concerned) The Holland Bombay Trading Co (so far as the Thesana Insurance Co Ltd the United Marine Insurance Companies and the Prussian National Insurance Co. are concerned) Heine and Co Harry Greayer (W J Burrows) Joseph Baum Jelke and Son John Forstner and Co Karachi Killick Nixon and Co (so far as their agency of the firm of Orenstein and Koppels concerned) Meester Lucius and Bruning Ltd Metzker Co Poona A. Strandes and Co Steffens and Nolle Schleshtindahl and Co Salmon Brother Volkart Brothers (so far as their agency the British Amine Co is concerned) Weichers Kaiser and Levy Ltd. Wolf and Sons Mrs FCumper Mr J Schneider Mr S. Yock.

B. Licences.

The following is a list showing the names of holders of B License (Schedule 2) Oxford University Press Bombay, Bombay Co Tyre Co Wed and Co Volkart Brothers, A C Koeler Louis Dreyfus and Co, Turner Morrison and Co, (with regard to their agency of the Arab Steamer Co Ltd.) Macrapolo and Co Juma gunning and pressing Co Breul Co. Khamgaon Cotton Pressing Co Caddum and Co Bombay Cotton Trade Association, Rev H Boese A. Blaschke and Co, H. Bentzion Kahn and Kahn C Zeigenspeck Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited Sanatogen Company O Rubbert Enrice N Stern Outman and Co Josts Engineering Co. Straus, and Co Wolfson and Co G. Hummel.

CALCUTTA.

Bengal Finance.

Budget Estimates.

CALCUTTA, March 5.
A meeting of the Bengal Legislative Council was held to-day to receive the amended draft of the Financial Statement and budget estimates for the forthcoming year. The estimates, as provisionally approved by the Government of India, show receipts aggregating Rs 6,18,07,000, an expenditure of Rs 6,48,29,000 and a closing balance of Rs 2,44,79,000. Out of the special grant of 50 lakhs for the Calcutta Improvement Trust, which has appeared in the accounts since 1903-04, 40 lakhs have already been paid to the Trust, and the balance of 10 lakhs will be paid in 1915-16.

Sick Leave to Lieut.-General

Sir Robert Scallan.

CALCUTTA, March 5.
Lieutenant-General Sir Robert Scallan leaves Bombay on Saturday on 6 months' sick leave for home. He has another nine months' only before he is due to retire.

Gradual Recovery of Hon. Mr P. C. Lyon.

CALCUTTA, March 5.
The Hon. Mr. P. C. Lyon is steadily recovering from the accident to his knee but somewhat more slowly than was anticipated. He is unfortunately unable to leave his room to attend the ceremonies connected with the visit of H. E. the Viceroy to Calcutta but hopes to be able to fulfil his ordinary engagements from about the middle of next week.

TELEGRAMS.

Political Outrages in Calcutta,
Twenty men under Arrest.

CALCUTTA, March 6.
In connection with the recent political outrages in Calcutta some more arrests have been made. The arrested men are all political suspects and their names appeared in some of the Eastern Bengal political cases. The principal accused Jatindra Mukherjee and Chitya Priya Roy who are said to have fired at the cloth-dealer and the Police Inspector are still at large. About twenty-men are under arrest and house searches are daily being made for apprehension of the members of the gang. All these men come from Eastern Bengal. Of these one Girindra Nath Mukherjee who was arrested on Wednesday is said to be very respectably connected and highly educated having spent several years in England and on the continent. He was released on bail by the Commissioner of Police and further enquiry into all the four recent political outrages in Calcutta is proceeding.

BOMBAY.

The Late Hon. Mr. G. K. Gokhale.
Bombay Town Hall Meeting.

BOMBAY, March 5.
The Public meeting held in the Town Hall this evening was unprecedented in attendance, and never in the living memory of any old resident was there such a large gathering of ladies and gentlemen of all communities as was present to-day. Though the meeting was arranged to take place at half-past five the spacious hall began to fill in after 2-30 and in an hour it was crowded. Those who came after that found it extremely difficult to find even standing room. An overflow meeting, presided over by Sir Narayan Chandavarkar, was held in the adjoining Elphinstone Garden, and large numbers of prominent ladies and gentlemen, in addition to crowds of all communities, attended it. As Sir Pherozesha said, "more eloquent testimony to a great patriot was paid by the presence of such a large gathering than by speeches made about his noble qualities."

H. H. the Aga Khan moved the first resolution regarding the loss sustained by the Empire by the untimely death of Mr Gokhale, and in a short and touching speech Sir Pherozesha seconded it.

His Excellency, in a brief speech, feelingly referred to the loss of "that imperial statesman who lived and died for his country." Her Excellency was also present.

Resolutions of condolence with the family of Mr. Gokhale and appointing a committee to take measures to erect a memorial also were passed.

Among the speakers were Sir John Heaton, Dr Stanley Reid, Mr. Marshall Reid, Sir Dorab Tata and others.

Detailed Report.

BOMBAY, March 5.
At a crowded public meeting in the Bombay Town Hall to-night presided over by the Governor the usual resolutions were passed regarding the death of Mr. Gokhale and it was decided to raise a memorial or memorials to his life and work. A Committee is being appointed to collect subscriptions. Lord Willingdon said India was mourning a great patriot, one who had no social advantages to help him, the man who disliked self-advertisement, who stunned notoriety, but yet because of the clear cut refinement of his intellect, force of his character, and convictions and sense of high principle and honour was bound to be a leader of men.

The Aga Khan who was the principal speaker spoke of Mr Gokhale's qualities as a man which constituted him a great moral and spiritual force. The best memorial of the life of a great man was his work. That memorial was to a large extent the present constitution of the Government of India's Executive and Legislative Councils the Secretary of State's council and the Legislative and Executive councils of the provinces and the carefully thought out constitution of the National Congress and the Moslem League as well as the present line of policy of the Government towards the people and of the thinking leaders of all sections of the people towards the Government. No one who studied the history of the last 12 years would doubt the accuracy of this statement. "Let us raise not one memorial in bronze or marble," said His Highness with deep earnestness, "but many memorials not only in Bombay and Poona but in Calcutta and Delhi as well and let every one in India subscribe to the great memorial the Servants of India Society."

Other speakers included the Hon. Mr. Claude Hill, Sir Ebrahim Bahmtoolah, Sir Fazulbhoy Currimbhoy, Mr. H. A. Wadia, Mr. Narotam Morari Gokuldas, The Hon. Mr. Jnanah, The Hon. Mr. G. K. Parekh, Dr. Stanley Reid and Mr. J. B. Petit.

The meeting was one of the largest ever held in Bombay. An hour before the time fixed for commencing the Town Hall was crowded so that an overflow meeting became necessary and this was held in open air in the adjoining space and was attended by thousands of people. Sir Narayan Chandavarkar being here the principal speaker.

An All-India Memorial.

DELHI, March 5.
In accordance with the resolution passed at a representative public meeting at Delhi on February 23rd to raise an All-India Memorial to honour and perpetuate the memory of Mr Gokhale, a Committee, consisting of members of the imperial and Provincial Councils and prominent men of various provinces is being organised to give effect to the resolution. It is understood that the first meeting of the committee will take place here about the 20th instant, when office-bearers and the Executive Committee will be appointed. Opinions received so far show that the memorial should take the form of a Gokhale's Servants of India Home for each province and a statue. Donors will be free to earmark their subscription for either, but a large body of opinion favours the first proposal, as it will be a living memory of Mr Gokhale's work and worth and will provide for the continuance of a work nearest his heart even in the last moment of his life, by keeping up and strengthening an organisation which will form a training ground for capable self-sacrificing young men, and give them scope for organised constitutional work on the lines laid down by Mr. Gokhale.

TELEGRAMS.

PUNJAB.

The Comrade Press Case.

Hearing of the Appeal.

LAHORE, March 5.
On Thursday the 4th March Their Lordships the Hon Sir Alfred Kensington, Chief Judge, the Hon Justice Sir Donald Johnstone and the Hon'ble Mr. Justice Ratigan presiding over a special bench continued the hearing of the appeal of the keeper of the Comrade and Hamdard press against the forfeiture of its security of Rs 2000. Mr Mahomed Ali, Editor of the "Comrade" continued his explanation of various passages in the article in question, after which Mr Beechey, Advocate, summed up the case for the appellant Mr. Petman, Government Advocate next addressed the Court on behalf of the crown contending that what the Court had to consider was whether the article to which the Government took exception could or could not bear interpretation put upon it by that Government. The onus under the Press Act was on the appellant to show that it did not. Mr. Beechey for the appellant then commenced his reply to the Government Advocate, his main contention being that the article had no tendency to excite disaffection against His Majesty the King or the Government established by law in British India and that it was nothing more than a criticism of the policy of the Ministers and was thus covered by the explanation to section 4 of the Indian Press Act. Mr Beechey concluded his reply when the Hon. the Chief Judge announced that Their Lordships would deliver their judgment in writing. (Censored.)

Punjab Legislative Council.

LAHORE, March 5.
A meeting of the Punjab Legislative Council will be held on 13th March.

Rewards for Arresting Leaders
Of Returned Emigrants.

LAHORE, March 5.
Referring to the announcement that rewards were offered for information leading to the arrest of certain leaders of returned emigrants the "Civil and Military Gazette" learns that Kartar Singh of Saranu and Jagat Singh of Sursingh were arrested at Sargoda in company with a third man who gave his name as Harnam Das of Mahan Jind State. The third man has his left hand missing.

Farewell to Troops.
Maharajah of Kashmir's Words.

LAHORE, March 5.
On the afternoon of the 27th February His Highness the Maharaja of Jammu and Kashmir Estate accompanied by General Bishan Das, C. I. E., Home Minister, Colonel Ishar Das, Military Secretary, military staff and officers of Jammu and Satwari garrisons went to Satwari. His Highness spoke a few encouraging words to the men exhorting them to do their duty both to their Emperor and Empire. He told them that he expected every one of them individually and collectively to uphold the best tradition and reputation they had won for bravery in many a well contested field.

Daring Dacoities.

LAHORE, March 5.
Several dacoities of a daring nature have been reported from different parts of Jhang district and at Basti Sikandar, property worth Rs 35,000 is alleged to have been taken away by a desperate gang. The situation formed the subject of telegrams to the Lieutenant Governor on the 26th ultimo and the authorities have taken vigorous measures to cope with it.

In a recent attack on village Jasso Kaman the police assisted by the local Zemindars drove away the dacoits. (Censored.)

BURMA.

Carbide of Calcium.

Suggested Amendment in Importation.

RANGOON, March 5.
In reply to certain correspondence from the Government of India regarding proposals to amend the Madras rules regulating the importation, possession and transport of carbide of Calcium in order to provide for control by the Chairman of the Madras Port Trust of landing of that chemical into Madras port the Rangoon Port Commissioners do not see the desirability of making similar amendments in Burma rules so far as they concern the Rangoon port.

Memorial To the Late Agent to the Burma
Railways.

RANGOON, March 5.
The Burma Railway Wilcox Memorial Committee was formed sometime ago to raise funds for the purpose of erecting a clock tower in Phayre Street to perpetuate the memory of Mr J. Wilcox, late Agent Burma Railway. A sum of Rs5,300 has now been raised and the Committee have decided to approach the Railway Board with a view to obtaining the necessary balance towards the erection of the memorial.

New Judge to Burma Chief Court.

RANGOON, March 5.
Mr. Radford Young, Government Advocate, Burma, is likely to act as Judge of the Chief Court when Sir Henry Hartnoll takes six months leave from the 18th March.

Weather Report

SIMLA, March 6.
Except for a few falls of rain in Upper Assam and Tenasserin the weather has been dry. Dibrugarh reports two inches.

చింతా ది పేట, మనాసు.

సరి జమాబందీ ప్రారంభమైనది. గూళ్లలో జాతు బుద్ధులవెల్లెలలో దాచుకొను సామును భర్త్యులు ముడుపులకు మాటలుంటున్నారని కరణాలు అనిగడ్డకు చుండిరి. జమాబందీకరణం ఒకటింటికి బండిబరువు ఉన్నది. అనిగడ్డలో తిండినసలి వారకడు. ఒకటిలేక రెండు పూటకూ టిండ్లుగలవు. పూట 1-కి మనస్సునకు 0 - 4-0ల పుచ్చుకొంటారు. అట్లా యిచ్చినప్పటికి ఉప్పుకారము పులుసు ఉండవు. వీరు తిరిగి యింటికి వెళ్లి తిండి తినేటాన లంకణముల మనస్సు నకు కొత్తగా భర్త్యులు వెల్లువెత్తునన ఎట్లా జిహ్వలేచినందులో అట్లా వుంటుంది. భర్త్యులు వుండినవకొనుటకు చాకలి వారిదు కరువుపోనీ అన్ని వస్తువులకొనుటకు వర్తమా చేసుకుందామంటే వస్తువులన్ని ప్రియం. తైలం. వ్రణం 6 గంటలకు తాలూ కాక చేరి హాజరు కావలెను. 11 గంటలకు యింటికి తాలెను. 12 గంటలకు మరల వెళ్లవలెను. తిరిగి వచ్చేటప్పటికి దీపాలు పెడతారు. కచ్చేరికి వెళ్ళకుండా బసలలోనే వ్రాసుకుందామా అంటే పనిసాగు అంటారు. తాలూకాలోనే వ్రాయవలెనట. ఆ తాలూకాక చేరి ఎంతమందిని భరించగలదు? పోనీ అట్లాగే ఇరుకుగా కూర్చుని రాదామనుకుంటే కాగితములు గలంతు. జీరిములు తిక్కువ. సమోనాలు ఎక్కువ. భర్త్యులు కూర్చుంటే, కలవులు పూర్తయి. దండుగలు మెండు. ఒక్క పూట తాలూకాకు వెళ్ళకపోయినా ఎక్కడ జరిమానా పడుతుందో అని భయము. ఉద్యోగస్థులంతా గ్రామంలో వుంటారు గనుక వారి ఇష్టమున వచ్చినప్పుడు వచ్చి కచ్చేరిలో కూర్చుంటారు. అన్నం తినకపోయినా తిక్కలు అక్కడ పెట్టుమంటారు. భీమవరం తాలూకాలో ఎవరో కరణంగారు కరణముల మొఱుగురించి దొర తనము వారికి అర్పిలు పంపుటకు వస్తామని ప్రకటించి యున్నారు. బహుశః వారు రావచ్చును. పోనీ వారు రాకుండానే పని జరుపుదామంటే ఒకరు ఏటికి తీస్తే మఱి ఒకరు కాటికి ఈడుస్తారు. ఇంకెవరు కట్టుదల కావలెనుగా? సుతికాధిపతులైనను మాగొడవ కొంచెము వెల్లడి చేస్తే బాగుండును. గౌరవనీయులు అయినను ఆలోచనసభలో వెట్టి స్వల్పతేగాండ్రకు ఈ కరణములకు రవంతిజీతం ఎక్కువగాను కాస్త భర్త్యులు ఇచ్చేటట్లును వంటచేసుకోటానికి నీళ్లు పోసుకోటానికి అన్నం తినటానికి సరిపడే మైము ఇచ్చేటట్లు ఉద్యోగస్థులు సాధ్యమైనంత త్వరలో తనిఖీ చేసేటట్లు మా గొమ్మ పూడగొట్టకుండా వుండేటట్లు అడ్డరు చేసేటట్లు శక్తి వంచనలేక ప్రయత్నించేస్తే మీద భగవంతుడున్నాడు. వారదయ మా ప్రాప్తం. పనికూడా కాస్త కష్టమే బాగావుంటుంది ఇచ్చిచాలు ఇట్టటికి

ఒక కరణం.

VI

రజస్వలానంతర వివాహము.

అయ్యా, హిందూపురమున నీ నెల 2 వ తేదీ జరిగిన సభయందు చేపూరు ముంశ్వరయ్య గారు రజస్వలా వివాహపు చట్టము యొక్క యొద్దేములను ప్రజలకు బోధపజచిరి. వారాయణ మూర్తి గారు రజస్వలా వివాహము శాస్త్రసమ్మతమనియు పస్య సింఛిరి. వైశ్యభిక్షాదులు కొందరు తదనుకూలముగా ముచ్చటించిరి. ఖండవపడయముగా గొన్ని ఆక్షేపణలు సహితము చర్చింప బడినతర్వాత సభ్యులందఱు రజస్వలా వివాహము శాస్త్రసమ్మతమనియు, దంపతులకును, కుటుంబమునకు, కేశము నకును సుఖదాహకమనియు, గాన సదకు చట్టమునకు సభ్యులందఱు ఆమోదించు చున్నారనియు తీర్మానముచేసిరి. ఈ విషయము స్థానిక రాజ్యాధికారులకుఁ దెలియఁజేయబడి యున్నది. తాము ఆచార్యులుగా నుండి రజస్వలా వివాహములను సంతోషముగా జరిపెదమని స్థానిక వైశ్యులకు పోహోతులలో నొక్కడగు రామమూర్తి శాస్త్రిగారు చెప్పిరి.

పు ర వా సి.

VII

అయ్యా, ఈ చట్టమును గురించి విచారించుటకు కడదిన నెల 26 తేదీ గొప్పభూస్వాములను తాలూకాబోర్డు మెంబరును ఆగు బ్రహ్మశ్రీ ఉప్పలూరి లక్ష్మీనరసింహం పంతులు గారి అధ్యక్షత క్రింద, నొక గొప్ప సభ జరిగెను. దీనికి బాగాయలంక కమ్మ వారిపాలెం, కోశాచువారిపాలెం, కొల్లెపాలెం, రిలందపి, మన్నగు గ్రామములనుండి, ఆ సెకమందిచ్చిరి. రజస్వలానంతర వివాహములు అశాస్త్రీయములనియును, బ్రాహ్మణాదు

లకు, అసలే నిషేధములనియు, శ్రుతిస్మృతుల ప్రోక్షింపరాదు, శ్రీహస్తాడ లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి గారును, తంగిరాల వేంకట నారాయణశాస్త్రి గారును, నిరూపించిరి. తరువాత చిత్తీనాలు రామకృష్ణయ్యగారు, ఘంటసాల కోడండం పంతులుగారు, వాడరేవు లక్ష్మీనారాయణగారు, శిష్టా వెంకటాచలంగారు, మార్కల్ మార్కండేయరావుగారు, కొల్లూరు సింగరయ్య, సుబ్బయ్యగారు, యాల్పిట్లకు వ్యతిరేకముగా ముచ్చటించిరి. ఈ విల్లువలన బ్రాహ్మ్యులభర్త్యులకు భంగము కలుగునని సభవారందరు అభిప్రాయపడి, యాక్రిందివిధమున తీర్మానించుకొని గవర్న మెంటువారికి నొక మహాజనవామా పంపుకొనిరి.

ఈ చట్టమువలన అశాస్త్రీయములగు రజస్వలానంతర వివాహములు అభివృద్ధి అయి వివాహదర్శములకు భంగము కలుగుననియు తద్వారా వర్ణసంకరముగుననియు కాబట్టి యీ చట్టము నంగీకరింపక తొలగించుట యీ సభవారందరు ప్రభువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

మార్కండేయరావు, ఇనాందారు.

VIII

వృత్తాంతములు

డిప్యూటీ కలెక్టరు కే. సీతావతిరావుగారు. ఈయన సె.వుటి వచ్చినప్పుడు ప్రవేశించునట్లు వార్తార్కాలు ప్రజరికి నియోగింపబడినారు.

ఒకవర్త్యమిక మహాసభ. కృష్ణుల నెలవులలో రాజాములో సమావేశముకానున్న విశాఖపట్టణ పరిశ్రామికసభయొక్క యగ్రాసనాధిపత్యమును వహించుటకు విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులు కే. ఎస్. నారాయణరావుగా రంగిరించినారు.

చెన్నరాష్ట్రీయసభ, నెల్లూరు. ఈనెల 2-వ తేదీ సాహ్యోపసంఘమువారు సమావేశముకానున్న సభ క్రాసనాధిపతి నెక్కుకొనునని తమ సమావేశమై. కాని, దానికి సంబంధించినట్టి యితరమైన యుపసంఘములవారు తమ సామినేషనులను సంపకపోవుటచేత, ఆకార్యమును 8 వ తేదీ వఱకును నిలిపివెట్టిరి. 9 వ తేదీనా ఉగ్రాసనాధిపతి నెక్కుకొని తీరవలయును. కాబట్టి యాయుపసంఘములవారు తమ సామినేషనులను 8 వ తేదీలోను కాశ్యదర్శుల కందజేయవలెను. నెల్లూరుజిల్లా కార్యక్రమకమిటీవా రేకగ్రీవముగా గా. సి. విజయరాఘవాచారిగారిని సామినేషు చేసినారు.

మదరాసు కాలమానసికి. ఫిబ్రవరినెల 27-వ తేదీకి సంతమైనవారమున వర్షవాతము దక్షిణార్కాలుల్లా మేలు, తంజావూరు జిల్లాలో సాధారణము, తదితరలములందు స్వల్పము లేక శూన్యము; చేలమిడివెరులు మొత్తముమీద సాధారణముగను మేలుగ నున్నవిగాని మొత్తములోని భాగములందు నీరులేకున్నవి, లేదా వాడిపోవున్నవి. మఱి చెఱువమెట్లవైరుల కొంతలు జరగుచున్నవి. మత్తముమీద పంటలు సాధారణముగను యథాప్రకారముగ న్నుది. పశువులనీటిసాధారణముగా బాగుగనున్నది. గంజాము, దావరి, డక్కను, నెల్లూరు, దక్షిణార్కాలు జిల్లాలయొక్కయు, తంజావూరు తప్ప మధ్యమ దక్షిణమండలములయొక్కయు కొన్ని భాగములలో తేడేకాని జలవసలి సమృద్ధిగా న్నుది. గుంటూరు, కర్నూలు, అనంతపురము కొయంబూరు జిల్లాలలోను తదితరమైన యేడుజిల్లాల కొన్ని భాగములలోను తప్ప పచ్చిక సమృద్ధిగానే యున్నది. గడ్డి మొత్తము గాఢ సమృద్ధిగానున్నది. వెలుల పొచ్చునలేదు, తగ్గునలేదు.

లండనుదొంగలు, కాకియుడువులు. లండను దరికి కన్నపుదొంగలు, పట్టుడుని పనిచేయుట కిదే సమయ నియూహించి, కాకియుడువులను ధరించి మోసముచేయారంభించినారు. వారిపద్ధతయందు పూర్వమునకును ప్రస్తుతనకును వ్యత్యాసము కలదు. కన్నపుదొంగ యిపుడు పైని లవలె కాకియుడువులను ధరించి మోటారు పైకిలుబండి క్రియేయింటికైనను వెల్లి తలుపుతట్టి తా నేదో సేనలో యకుండని చెప్పకొని, తన పైకిలుయంత్రము చెడిపోవుట న తా నారాత్రి యక్కడ బసచేయవచ్చునా యని యడును. సర్వసాధారణముగా నింటివారు వానికి స్వాగత యసంగి యథోచితార్థ్య మొసంగుదురు. అంతట నా దొంగ సేర్వజముకొన్న సమయము వచ్చునఱకును యుద్ధసంబంధమైన వీరకృత్యములను వివరించి యింటివారిని మేలుకొని యుండునట్లు చేయును. ఇంటివా రీశాయకమృత్యుని సుఖ నిద్రకకళ్యేమైన యేర్పాట్లు గావించి తాము యథాప్రకారము పండుకొనఁబోయెదరు; కూర్చోదయమగునప్పటి కా నాయకుడు తాను గొనవచ్చినన్ని వస్తువులకంటె నెక్కువ వస్తువులతో నిలువెడలిపోయెనని కనుగొందురు.

ములయొక్క నీతులను గూర్చియు ముచ్చటించి తమసమ్మతిని వెలిబుచ్చిరి.

అనంతరము విజపు సవాస్థితేటిగారు రజస్వలానంతర వివాహములకు మన శాస్త్రములలోగూర్చి యనుకూలముగాను కొన్ని ప్రతిపాదములుగాను ఉన్నవని నుడిచిరి. తరువాత నెప్పల్ డ్యూటీ పోలీసు సభయిన్ ను వెక్తరు గారగు పి. వి చలపతిరావుగారు ప్రతిపాదముగా మున్నవని నుడిచిన యంశములను ఖండించి తమ సమ్మతి, చెప్పిరి. తరువాత విల్లుధ అనుకూలముగాగా నొక తీర్మానము ఉపహదింప బడెను. అది సభ్యులందరచే నేకగ్రీవముగా సామోదంపబడి ప్రభుత్వమువారికిని వేదించునట్లు తీర్మానింపబడెను. కడపట అగ్రాసనాధిపతిగారిటు చెప్పిరి. ఈవిల్లు మనలను రజస్వలానంతర వివాహములను జేసికొనునని నిర్బంధపరచవలయు అట్టి వివాహములను జేసికొన నిచ్చగలవారికి అనుకూలముగా నుండునట్లు సరుపాయము చేయబడునని తమ సమ్మతిని వెలిబుచ్చిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారికి గా. మి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారికి పందనము లొసంగిన విధమ సభ ముగింపబడెను. గోపాలపురము, భల్లమూడి రామమూర్తి శాస్త్రి

బడెను. ప్లెడరు బ్రా. ఎల్. ఎల్. వెంకటపంతులుగా రందరికి వందనము లర్పించిరి. శ్రీరాజదంపతులకు మంగళవాక్యములతో సభముగిసెను.

చేపల్లె, గుంటూరుజిల్లా కో. వెం.

IX

అయ్యా, రజస్వలానంతర వివాహములనుగూర్చి గా. వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రివారిచే కాసనర్యాణసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన చిత్తుచట్టమునుగూర్చి మాగ్రామస్థుల అభిప్రాయమును గనుగొనుటకు మా యూనియన్ వైర్ మాన్ గారైన మ. రా. రా. మేడిపే వెంకటస్వామిగారిచే ఫిబ్రవరి 14 తేదీని సాయం కాలము 4 ఘంటలకు బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలులో నొక సభ గావించబడినది. వాటిసభకు గ్రామములో ముఖ్యులగు గవర్న మెంటు యుద్యోగస్థులు కంపెనీ యుద్యోగస్థులు ఉపాధ్యాయులు వక్తరులు అంధ్రబ్రాహ్మణులు ఓడ్రబ్రాహ్మణులు వైశ్యులు వర్ణసాయదారులు ఇనాందారులు మొదలగు వారు యాగ్యంధరుల నూలుపోలు క్రిక్కిరిసేట్లుగా సభకు వచ్చియుండిరి. ఆ సభను శ్రీ వేదమూర్తిలైన బ్రహ్మశ్రీ భల్లమూడి రామమూర్తి శాస్త్రిగారు అగ్రాసనాధిపతిగ యెన్నుకొనుబడిరి. ప్రభుమున కస్తవన్ కుర్చువారు మ. రా. రా. సోంభట్ల వెంకయ్య పంతులుగారు డిల్లు ఉద్దేశ్యమును అన సరదునుగూర్చి సభ్యులకు వివరించుచిరి. తరువాత యూనియన్ వైర్ మాన్ గారైన మ. రా. రా. మేడిపే వెంకటస్వామిగారు తమగుభావమును ఓడ్రభాషలోను రజస్వలానంతర వివాహములయొక్క ఆశ్చర్యకరమగు గూర్చియు బాల్యవివాహ

గిడుగు రామమూర్తిపంతులుగారు తమ పరిశోధనలు తెలుపుటకు కాకవాడవచ్చిరి. కాతేజి ప్రస్థులుగారు కాతేజి పండితుల నార్యులను, మరాఘాణి, సంయూత మూర్తి రాజు పంతులు, దివాన్ల లిఖపతి శాస్త్రిలు; కొమ్మూరి లక్ష్మీ నృసింహారావుపంతులు, దుగ్గి రాజ శూర్యవ్రతకాశరావుపంతులు గారు నొకముఖపంపుముగ నేర్పరచి పరీక్షచేయించిరి. మొన్న త్రిలో పరిశోధనము సమాప్తమయ్యెను. కవిటీవారు గర్వికకల్లు సింకను పంపలేదు. రామమూర్తిగారు నేకు విజయనగరము పోవుదురు.

కొద్ది పాత్రులే గలవు! మంచి సమయము!

జ్యోతిరాపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

చుండి (మొదటి భాగము స్పష్టమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0

అదిగో! ఈ యుద్ధ చరిత్రము అందరికీ దెలియునట్టి సులభమైనది. తేట తెలుగున ప్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటనలనే టిబెటులే ప్రకటించుకొనుచు, అన్ని భాషల ప్రతిభింబ రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ కర్మానుమతి లోకమునకు యావత్తు యుద్ధముని నిక్రయించు అబద్ధ గ్రంథము కాదు. నిజముగా "విరోధాపాఖండము" జర్మని సామ్రాజ్యమునకు గలగు యుద్ధమునకు వినిపించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధ కాలములను అందరు చక్కగా తెలుసుకొని టిబెటులను జయింపవలెనని నిశ్చయించుకొని యుద్ధము లిందున్నది. విరోధాపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసుకొనుచు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపబడిన యావత్తులను శ్రద్ధతో జదివితగలము.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా వంటివి నిర్మాణము. గతకాలమున విరోధాపాఖండము ముగియును. జర్మని యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయనుకూలమునందలింత. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యముగా మారుటలు. జర్మనియే కాధి పత్యము ఉచ్చదశకుండుట, అధికారవిస్తరణము, రాజకీయము, గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనియు చేసిన పోటాపోటీలు. వాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. విరోధాపాఖండముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన కనుక సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధ వివాదములు గలవు.

విరోధాపాఖండము నింతటి పుస్తకముగా నిజకారణసహితముగా తెలుసుకొని నివారణ ప్రయత్నము చేసిన వారికి చక్కని చిత్రములును, 6 పూర్వోక్తములును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తమిళభాషములు వెలుపబడుచుండును. ఇందులో ఆర్థికపరమ ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు

మారుచునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సార్వభౌమత్వము.

ఇది చేమానుండబట్టి నెత్తురుగడ్డలను మరయు సకల చర్యలను బాగుజేయును. కీళ్ళ పోట్లు, పాతనాయువు పోట్లు, రసపుట్లు, రక్తవికారమునకు గలగు అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితెంతు వలన పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెత్తివెడలిన మూర్ఛ గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమునకు వల్లికాగ్రామ (టకు మందు) నాగజల్లితైలము వైపుతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, గళక. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును.

సార్వభౌమత్వముల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి గుఱించి నొకటి నొప్పులను మూలము గోగలవు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో గూడ నాడుచున్నారు.

పంచభాషాపీఠి మాచికోచిన మోసము గలగదా.

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ మతమునందు సిద్ధము చేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న ప్రొత్తమందుగాదు. పదియేడెట్లుగా దేశమునం పంపిండును వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 100, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి తేక, 6, 7, తంబు సెట్టివీధి, చెన్న పట్నం.

మదన కామేశ్వరతేజము.

ఇది మిక్కిలి సిద్ధమృద్ధి, బలమును, కలిగించును.

(2) మేహములు, నిక్కాక, నిస్సర్తున, కుక్కనపుము, అతి మూత్రమును ఖండించును. (3) రక్తమును శుద్ధిపరచి వృద్ధిబొందించును. (4) శరీరములను సత్తువనిచ్చి యావత్తును నిండించును

డబ్బీలుచాలు— 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0.

చాలమగంధి తేజము:— సవామేహము, మేహములు, వాడలు, పుండ్లు, పొట్టుచాలంటు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ళ నొప్పులు, గోగోవము, మొదలగువాటలను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 ముల డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసారచంకిని:— ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు (సెక్) రోగములను, మూత్రపుండును ప్రావమును తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలును. డబ్బీ రు 1-4-0.

కుశేరంజని తలనూనె:— ఇది మిగుల పరిమళము. గలిగి పూలవాసనను గుర్పించుకొనుచుండును. సీసా రు 0-8-0.

మాకాట్లాగు ఉచితము. వి. పి. భర్తలు ప్రత్యేకము. 5 ము. మొదటి ఆర్డర్లకు రు 1-కి 0-2-0. కమిషనరీచ్చెడిను. వి. పి. పి ఆంధ్ర కో., ఆయుర్వేదశాఖ, పాండురు, గుంటూరు జిల్లా.

27-వ నెల గల (సవరము) బంగారు. (ఇందుకు పూచీపకగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

చుట్టునునివిధములగు బంగారుగలము, మండిగలము, రాళ్లు చెక్కినగలము, ముగ్గునునది తక్కింద కేక్కిన్ను తక్కువలెనై బొర్రమును, కోనవారికి కట్టలలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.

సవరక ఇండియా జాతకై మూలముపూర్వరంగు కంపెనీ, 467, టంక సాలవీధి, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,
437, Bowcarpet, Madra

మంచి సమయము! శనివారము! భర్తృపడినది!! మనక బాధకాదు!!

ఈపంచము శనివారికి, పంచ 1-కి ఆర్థికార్థము.

భార్యని కొండెండ్ల ప్రలామను అను గ్రంథమునకు ఇలాము

మేలైన జపాణ పట్టువంచలు.

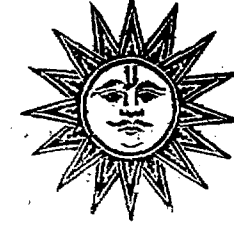
అనేక పంచముల కర్మపడినందుకు ముత్యం భరణ తోగించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమునకు పాగరికతయున్న గల మేలైన జపాణ పట్టువంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచు పోగా మిగతొకటి పంచమును తమ యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చి అకుచ్చు, రోజా, మేళునక్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. కొంత నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

రీక్ష మారనిదివిన్ని 2 1/2 మార బడలుగల పట్టువంచ 1కి 2-0-0 వంచ 1-కి కపాలభర్తలు ... -0-4

డిటా రెండుపంచము శనివారికి తపాలభర్తలు ఇకాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
కి, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాక్కును గమనింపును.

కరస్పాండ్లు మొదలగు నవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణా జిల్లా

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలుపడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కళలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0-0 (పోస్టేజీతో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయువారు— గా. హానినర్వోత్తమరావు, ఎం.ఎ., విద్యవాదిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయును.

ముత్యపు సుర.

1 వ రకం అ. ఎత్తు రు. 1-0-0.

2 వ రకం 0-8-0. 3 వ రకం 0-4-0.

మంచి ముత్యములు. మోమిరా, వచ్చుకర్పూరముతో చేయబడిన సుర కండ్లకు చలువ తేయుటకు మంచిమందు. ఈ సుర శ్రేష్ఠమైనది.

అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టివీధి, మదరాసు.